

Vpl. Pyhäjärvi

Keskiviikko 18. maaliskuuta 2015

Pyhäjärveläisyyden vaalija – Karjalan puolustaja

N:o 3 60. vuosikerta

Yrjö S. Kaasalainen on ollut Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön luottamustoimissa 1980-luvun lopulta asti. Nyt hän halusi siirtää hallituksen vetovastuun seuraajalleen.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvosto piti vuotuisen kokouksensa Sastamalan Vammalassa lauantaina 7. maaliskuuta. Samana päivänä myös säätiön hallitus kokoontui kahdesti; ennen ja jälkeen hallintoneuvoston.

Kokouksissa tehtiin muutamia muutoksia säätiön hallintoon. Kymmenen vuotta Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallitusta luotsannut Yrjö. S. Kaasalainen Harjavallasta halusi luopua puheenjohtajan paikasta, ja hänen tilalleen valittiin Pertti Hakanen Sastamalan Vammalasta. Hallituksen varapuheenjohtajana jatkaa Juhani Forsberg Helsingistä. Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimii edelleen Esko Pulakka Nokialta ja varapuheenjohtajana Tuomo Hinkkanen Kokemäen Kauvatsalta.

SIVU 3

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoon henkilövaihdoksia

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet yhteisessä kokouskuvassa 7. maaliskuuta 2015.

Laatokka joutui luostarisaarineen sodan jaloihin

Kevättalvella 75 vuotta sitten päättyneen talvisodan kurimukseen joutuivat myös Laatokan luostarisaaret.

Konevitsan evakuoinnista kertoo filosofian tohtori Tellervo Krogerus, jonka vanhemmat olivat sota-aikaan Konevitsassa palvelutehtävissään, vänrikkinä ja lottana. Kirjoitussarja jatkuu lehden seuraavissa numeroissa.

Erkki Marttila Laatokan puolustuksen perinneyhdistyksestä puolestaan kirjoittaa Karjalan meren, Laatokan puolustamisesta sota-aikoina.

SIVUT 6-7

Tykistö ampuu. Polvakan ja Järisevän patterit Konevitsan edustalla 20.9.1941. SA-kuva.

SA-Kuva

18. maaliskuuta 2015

Pohdintaa

Tämän pääkirjoituksen konsepti on ollut valmiina jo pitkään. Piti toivottaa hyvää kevättä kaikille, ja rohkaista osallistumaan alkavan matkailukauden kotiseuturetkiin, vaikka kaikki uutiset nykyisen rajan takaa eivät kovin mieluisia olekaan.

Ihan äskettäin tuli Yrjö Sakarin sähköpostia. Siinä kerrottiin, että Musakan Lomaranta on vuokrattu Venäjän valtiolle. Enempää ei tietoa tullut, mutta kuluvan maaliskuun puolessa välissä tehtävällä pilkkiretkellä kuullaan varmasti lisää.

Tuli pohtimisen paikka minulle ja monelle muulle. Meille pyhäjärveläisille Lomaranta on ollut koko olemassaolonsa ajan tärkeä tukikohta monessa mielessä. Sieltä on saatu apua, neuvoja ja tulkkauspalveluita, majoitusta, ruokaa ja saunan löylyjä. Kun Musakalle ajetaan, mennään aina Pyhäjärven kirkkoahon kautta, vanhan "kuntakeskuksen" ja hautausmaiden sivuitse. Muillekin kuin pyhäjärveläisille nuo paikat ovat tulleet välttämättä tutuiksi. Kaikilla säätiömme talkoomatkoilla Lomaranta on toiminut oivallisena tukikohtana.

Mitä tapahtuu jatkossa? Tuleeko milloinkaan paluuta entiseen? Olinko pahasti myöhässä, kun vasta nyt oli tarkoitus rohkaista kotiseutumatkailuun?

Matkailu Karjalan kannakselle on hiipunut jo jonkin aikaa. Syitä on useita. Mielestäni viisumikustannukset ovat liian suuret muiden syiden lisäksi. Palvelu ei ole ollut huippua juuri koskaan, paitsi Musakalla. Lisäksi olen itse kehittänyt teoriaa, että Suomen puolella ennakkoluulot ja suoranaiset pelot lisääntyvät sitä enemmän, mitä kauemmaksi Venäjän rajalta tullaan. Rajan pinnassa elävät ovat tottuneet toisiinsa, kummallakin puolella. Tavalliset ihmiset toivovat vain, että politiikan kysymykset saataisiin jollakin tavalla ratkaistua ja ihmiset sekä valuutat kulkisivat vilkkaasti jälleen.

Minä olen tullut siihen johtopäätökseen, että pääsääntöisesti Karjala on säilyttänyt vetovoimansa. Sinne mennään, kotipitäjään ja naapureihin. Muutokset yhdessä majapaikassa eivät saa meitä lannistaa!

Tässä lehdessä kerrotaan laajasti säätiön hallintoneuvoston kokouksesta. Olinhan siellä minäkin. Esityslista on hirveän pitkä, kokous on aika raskas johtaa. Ei ole tarkoitus olla kenellekään tyly, kun yrittää viedä kokousta kohtuullisen joutuisasti eteenpäin. Kiitokset jäivät kokouksen aikana hyvin pieniksi. Niinpä vielä: Kiitos kaikille, mutta erityisesti niille, jotka nyt luovuttivat viestikapulan eteenpäin. Lämpimästi onnea uusille vastuunkantajille! Uuden hallituksen järjestäytymiskokouksessa oli hyvin voimakas yhdessä tekemisen henki. Siinä melkein liikuttui. Tulevaisuus on hyvissä käsissä.

ESKO PULAKKA
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Vammalan Karjalaseuran kuulumisia

Seuramme aloitti tämän vuoden hieman nuorentuneella hallituksella. Syyskokouksessa valitussa hallituksessa valittiin hallituksen jäsenet seuraavasti:

Puheenjohtajaksi Pertti Hakanen, varapuheenjohtajaksi Irja Kärki, sihteeriksi Maileena Hyyti, rahastonhoitajaksi Ritva Heikkilä ja jäsenkirjuri Marjo Tahvanainen.

Muut jäsenet ovat Oiva Kaasalainen, Sami Karmala, Eija Vuorijärvi ja Merja Ylitalo.

Pitkäaikaiset hallituksen jäsenet, serkukset Helga Mäkelä ja Katri Pajunen, halusivat jäädä pois hallitustyöstä ja heidän tilalleen valittiin Sirpa Karjalainen-Niskanen ja Eija Puusa.

Helgalle ja Kattrille ojenettiin seuramme pöytästandari kiitokseksi pitkästä työstä seuran hyväksi.

Kuluva vuosi on seuramme 70. toimintavuosi ja juhlimme syntymäpäivää syyskuun 20. päivänä. Sitä ennen on esimerkiksi toritapahtuma ennen pääsiäistä, ja toukokuussa kevätretki, mikä suuntautuu tänä vuonna Porin seudulle.

Helga Mäkelä (vas.) ja Katri Pajunen saivat pöytästandarit kiitoksena työstään Vammalan Karjalaseuran hyväksi. Kuva: Oiva Kaasalainen.

Seuramme järjestää myös Pyhäjärvijuhlat yksipäiväisenä heinäkuun 19. päivänä.

Olemme jo kovasti puuhanneet juhla valmisteluissa,

ja odotamme toiverikkaina runsaasti yleisöä juhliimme.

Heti Pyhäjärvijuhlien jälkeen heinäkuun 22. päivä lähdetään Pyhäjärvelle Sai-

maan kanavaristeilyn kautta.

Hyvää vuotta 2015!

IRJA KÄRKI
Vammalan Karjalaseura

**Kesän 2015
Pyhäjärvi-juhlat
Sastamalassa
sunnuntaina 19.7.**

**Juhlapäivään mahtuu
monenlaista tapahtumaa:
juhlamessu ja kunniakäynnit,
Kaiun 100-vuotismuistoviesti,
päiväjuhla,
sukuseminaari ja sukujen
kokoontumismahdollisuus.**

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari *Kaunisti Vpl Pyhäjärveä*, osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: taubila@pp.inet.fi tai 044 564 1040 Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä ilman läh. kuluja. Sekä <http://vpl-pyhajarvi.fi/kirjapuoti>

Opiskelijoille 7.3.2015 myönnetyt apurahat

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallinnoimiin rahastoihin tuli helmikuun loppuun päätyneeseen hakuaikaan osoitettuja hakemuksia 16. Kaksi hakemusta saapui myöhästyneenä, joten niitä ei otettu käsittelyyn. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallitus päätti myöntää hallinnoimistaan rahastoista seuraavat apurahat. Apurahan saajan kohdalla mainitaan kylä, jossa juuret Pyhäjärvellä.

Helmi Pärssisen rahasto
- Olli Lehtonen, Puikkoinen 400 e.

Aune ja Vilho Kähösen rahasto
- Elias Kalliola, Kiimajärvi 400 e
- Elisa Kalliola, Kiimajärvi 400 e
- Maarit Levoniemi, Salitsanranta 400 e
- Sirke Sahranto, Riiska 400 e
- Heiju Simola, Alakylä 400 e
- Iina-Alisa Wahl, Pyhäkylä 500 e.

Vappu Nikkasen rahasto
- Marjo Jalonen, Saapru 300 e
- Ville Ketola, Tiitua 300 e
- Kalle Mahlamäki, Matiskala 200 e
- Sampo Pärssinen, Puikkoinen 200 e.

Yhteensä apurahoja jaettiin 3900 euroa. Onnittelet apurahasta ja menestystä opinnoissa ja elämässäsi!

Haluaisimme lukea kuulumisianne myöhemminkin. Vpl. Pyhäjärvi-lehti ottaisi mielellään vastaan lyhyitäkin juttuja työ-, harrastus- tai perhetapahtumista, mielellään kuvan kera. Aineiston voi lähettää lehden päätoimittajalle.

PIRJO KIIALA
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies/taloudenhoitaja

Pyhäjärvi-Säätiölle valittiin uusi puheenjohtaja

Kerran vuodessa kokoontuva Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvosto joutui tällä kertaa ratkomaan muutamia henkilövaihdoksia luottamustoimista luopumisten tähden. Isoin muutos on hallituksen puheenjohtajan vaihdos, kun Yrjö S. Kaasalaisen seuraajaksi nimettiin Pertti Hakanen.

Hallituksessa jatkavat vpj. Juhani Forsberg sekä Pirjo Kiiala, Kirsti Naskali ja Markku Pärssinen. Forsbergin varajäseneksi valittiin uutena Tarja Kopalainen ja Naskalin varalle Yrjö Inkinen. Pärssisen varajäsenenä jatkaa Kari Aikäs, Hakasen varajäsenenä toimii Mauri Hauhia.

Hallintoneuvostoa luotsaavat edelleen Esko Pulakka ja Tuomo Hinkkanen. Yrjö Inkisen seuraajaksi hallintoneuvostoon valittiin Antti Kaikkonen. Tehtävästään luopuneen Heikki Kiiskin tilalle nimettiin Yrjö "Jormanpoika" Inkinen ja Markku Karkiaisten tilalle varajäseneksi Lea Jokinen. Erovuorossa olleista jatkamaan valittiin jäsen Raija Holma ja varajäsen Risto Toiviainen.

Säätiön kunniapuheenjohtaja on Antero Pärssinen Hollolasta ja kunniajäsenet Esko Pohjolainen Sastamalasta, Salme Rintala Nokialta ja Reino Äikiä Huittista.

Hallintoneuvoston kokouksessa käytiin läpi viime vuodet tilit ja toimintakertomus sekä kuluvan vuoden toimintasuunnitelma, jotka hyväksyttiin muutoksitta. Asiamies laatima toimintakertomus valokuvineen esitteli varsin kattavasti vuoden 2014 tapahtumat.

– Napakka ja riittävällä tarkkuudella laadittu toimintakertomus, kiitteli hallintoneuvoston vpj. Tuomo Hinkkanen.

Hallintoneuvoston kokoukseen osallistuvat mm. Heikki Kiiski (vas.), Teuvo Henttonen, Merja Luukkanen ja Jukka Pusa. Alakuvassa Kari Kyander, Yrjö Inkinen, Reino Äikiä, Jukka Pehkonen ja Juhani Paajanen.

– Näin kattavista toimintakertomuksista on varmasti hyötyä vaikkapa tuleville historian tutkijoille, miten säätiö on toiminut.

Asiamies ja taloudenhoitaja Pirjo Kiiala ilmoitti jättäytyvänsä pois näistä tehtävistä, ja hallitus valtuutettiin valmistelevaan uuden asiamiehen saamista ja mahdollista tehtävien jakoa.

Vammalan Karjalaseuran ja ensi kesän Pyhäjärvi-juhlien juhlatuimikunnan puheenjohtajana toimiva Pertti Hakanen kertoi juhla- ja muisteluksen olevan jo pitkäl-

ti valmiina.

69:nnet pitäjäjuhlal alka- vat karjalaisella messulla, sen jälkeen kiritään Kaiun muistoviesti, ruokaillaan ja rupertellaan, pidetään päiväjuhla ja sen jälkeen on vielä sukuseminaari ja -ta- paamiset. Juhlille 19.7. Sas- tamalan Vammalaan toi- votaen perheiden tulevan eri sukupolvien voimalla.

Vuoden 2016 juhlien pi- topaikasta käytiin keskus- telua. Yhtenä ajatuksena on ollut pitää juhlat vanhalla kotiseudulla Pyhäjärvellä Karjalan kannaksella, mut- ta asiasta ei tehty vielä pää-

töstä, vaan hallinto seuraa tilannetta ja juhlien järjestä- mismahdollisuuksia.

Säätiöllä on menossa toi- mintansa 68. vuosi.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Puheenjohtajan nuija siirtyi Yrjö S. Kaasalai- selta (oik.) Pertti Haka- sen haltuun. Kuva: Yrjö Inkinen.

Säätiön hallinto

Hallintoneuvoston varsinaiset jäsenet:
Esko Pulakka pj, Nokia
Tuomo Hinkkanen vpj, Kokemäki
Teuvo Henttonen, Hollola
Raija Holma, Ikaalinen
Yrjö Inkinen, Tampere
Antti Kaikkonen, Tuusula
Jari Kukko, Lempäälä
Merja Luukkanen, Sastamala
Juhani Paajanen, Vantaa
Kalle Pakarinen, Imatra
Jukka Pehkonen, Pälkäne
Matti Pärssinen, Helsinki

Varajäsenet:
Lea Jokinen, Ikaalinen
Silvo Kaasalainen, Vantaa
Kari Kyander, Sipoo
Jukka Pusa, Sastamala
Risto Toiviainen, Hämeenkyrö
Anne Viitalaakso, Nokia

Hallitus, suluissa varajäsen:
Pertti Hakanen, Sastamala
(Mauri Hauhia, Turku)
Juhani Forsberg, Helsinki
(Tarja Kopalainen, Sastamala)
Kirsti Naskali, Nokia
(Yrjö Inkinen, Huittinen)
Pirjo Kiiala, Tampere
(Tuomo Hinkkanen, Kokemäki)
Markku Pärssinen, Sastamala
(Kari Aikäs, Sastamala)

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön taloudesta ja toiminnasta

Hallintoneuvoston kokouksessa käsiteltiin Vpl. Pyhäjärvi-lehden ja säätiön vuoden 2014 toimintakertomusta tilit. Lehden hinta kotiin kannettuna on 2,50 e/kpl, eli 30 euroa vuosikerta. Tilausten määrä edellisestä vuodesta on laske- nut 35 kpl. Tässä yhteydes- sä esitetään toivomus van- hemmille: tilatkaa lehti su- vun nuorille. Sähköistä leh- teä ei vielä ole, mutta vuosikerrat 2004-2014 on lu- ettavissa säätiön kotisivu- jen lehtiarkistosta.

Opiskelua sekä karjalai- suutta ja pyhäjärveläisyyttä on tuettu säätiön hallinnas- sa olevista rahastoista. Ker- tomusvuoden aikana Puu- alan käsityörahasto jakoi lo-

put varansa ja sen toiminta loppui. Kertomusvuoden uusien on Puikkoisten kyläs- sä syntyneen Arvo Pärssi- sen rahasto, jonka perusta- miskirjan ja varojenkäyttö- suunnitelman hallintoneu- vosto hyväksyi tämän vuo- den kokouksessa.

Säätiön varsinaiseen toi- mintaan on saatu varoja adressien, viirien ja kirjojen myynnillä. Vpl. Pyhäjärvi- juhlien tuotto jaetaan puo- liksi järjestävän seuran ja säätiön kesken.

Säätiön tilintarkastajina ovat olleet ja jatkavat kulu- vanakin vuonna varsinaisi- na HTM-tilintarkastajat Päivi Yli-Mattila ja Eeva- Maija Ylikoski. Varatilin- tarkastajat ovat HTM-tilin-

tarkastajat Kaarle Lem- painen ja Ilkka Tähti- nen.

Taloudenhoitaja esitteli tuloslaskelman ja taseen. Tilivuonna oli lehden ku- lujen kattamiseen käytetty Alakylän Nuorisoseura "Pyrintö" perinnetoimi- kunnalta 20.2.2014 saatu 2500 euron lahjoitus. Hal- lintoneuvoston puheenjoh- taja luki tilintarkastusker- tomuksen, jonka jälkeen hallitukselle ja rahastonhoi- tajalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus vuodelta 2014.

Käsiteltiin toimintasuun- nitelma ja talousarvio vuo- delle 2015. Opiskelija-apu- rahoja jaetaan edelleen hel- mi- ja toukokuun loppuun

päätyviä hakuaikoja nou- dattaa.

69. Vpl. Pyhäjärvi-juhlat pidetään tänä vuonna yksi- päiväisenä 19.7. säätiön kotipaikkakunnalla Sasta- malassa. Ensi kertaa ollaan mukana Vanhan kirjallisuu- den päivillä 26.-27.6. Sas- tamalassa myymässä tuot- teita yhteisessä pöydässä Vammalan Karjalaseuran kanssa. Allakkaan kannat- taa merkitä myös Karjalai- set kesäjuhlat 13.-14.6. Hy- vinkäällä. Osallistutaan muuhunkin Karjalan Liit- ton toimintaan.

Pidetään yllä yhteistoi- mintaa Karjala-seurojen kanssa, Suvannon seudun pitäjäjyhteisöjen kanssa pi- detään yhteisiä kokouksia

ja vuotuinen matka on suunnitella. Sastamalan seudun museon ja Käkisal- men museon, sekä paikal- lisviranomaisien kanssa pi- detään yhteyksiä yllä. Kan- nustetaan puuttuvien kylä- kirjojen julkaisuun.

Hallintoneuvosto hyväk- syi lehden ja säätiön vuo- den 2015 toimintasuunni- telman ja talousarvion.

PIRJO KIIALA
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies/taloudenhoitaja

Pirjo Kiiala sai Käkisalmen kehystetyn kuvan.

Rakas puolisoni, isämme, vaarimme

Lauri Johannes KARMALA

s. 26.12.1922 Vpl. Pyhäjärvi
k. 21.12.2014 Jyllin kodit, Ikaalinen

Rakkaudella kaivaten

Elma

Ritva ja Jukka

Kati, Aki ja Amanda

Anni ja Juhani

Hanna, Heikki ja Silja

Maija

Elina ja Petri

Annakaisa, Jukka ja Peetu

Paula ja Kari

Sakari ja Katja

Lea ja Timo

Iina ja Saku

Anna ja Mikko

Suvi ja Alan

sukulaiset ja ystävät

*Rannalle himmeän lahden
aurinko laskenut on.*

*Kutsu jo soi iltahuudon,
taakka jo laskettu on.*

Siunaus toimitettu 17.1.2015 Eräjärven kirkossa.
Lämmin kiitos osanotosta.

13.3.1940

Tuo 75 vuoden takainen maaliskuun 13. päivä on jäänyt Suomen historiaan hyvin ristiriitaisin tuntein. Koettiinhan silloin suunnatonta helpotusta, kun piinallinen sota lopui – olihan Suomen armeijan kestävyys pin-gotettu äärimmilleen. Toisaalta koettiin suunnatonta surua tuhansien sodan uhrien ja kohtuuttomiksi koettujen alueluovutusten johdosta. Mutta kuitenkin oli koettu Talvisodan ihme, Suomi säilyi miehitykseltä.

Talvisodan ihmeen syiksi on mainittu ulkoisten vaikutteiden ohella erityisesti joukko kotisia, kuten menneiden vuosikymmenten luokkaristiriidoista yhteen sulautuneiden sotilaittemme periksi antamaton taistelutahto, tutut luonnonolosuhteet, suomalaisten tottuminen liikkumaan ankarissa talviolosuhteissa ja kotirintaman kestävyys. Tällä palstalla tulee mainita vielä eräs sellainen: Suomen kansa oppi rukoilemaan. Paitsi kirkkoissa ja seuratuissa myös kodeissa, evakokunissa, rintamalla, kaikkialla rukoiltiin – jopa ylintä valtiojohtoa myöten.

Isäni Talvisodan aikaisista kirjeistä nousee vakavana esiin tuo rukouksen mieliala. ”Rukoilkaa! Kyllä täälläkin rukoillaan.” ... ”Ei Jumala voi antaa Suomen kansan joutua hukkaan, kun me turvaudumme Hänen nimeensä”, toistuu yhä uudestaan hänen kirjeissään. Eräässä kirjeessä isä valittaa, että hänellä on kovin heikko usko, ja kehottaa siksi äitiä rukoilemaan täydestä sydäimestään, hänenkin puolestaan.

Kun sitten Talvisota päättyi kohtalokkain seurauksin – Karjalan meni ja sen mukana koti, isän rakentama uusi hirsitalo, jossa oli ehditty viettää vasta yksi joului – isä ensimmäisessä kirjeessään aseitten vaiettua yrittää urheasti lohduttaa äitiä. Koti meni, mutta tärkeintä on, että Jumala varjeli hänet hengissä ja haavoittumattomana, Jumalan avulla he voivat aloittaa elämän uudestaan.

Viime aikoina on netissä liikkunut presidentti Kyösti Kallion Talvisodan päivinä julkaisema kehoitus käydä yhteiseen rukoukseen maamme ja Suomen kansan puolesta. Saman tapaisen kehoituksen antoi apostoli Paavali jo 2000 vuotta sitten: ”Kehotan ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ... kuninkaiden ja kaikkien vallanpitäjien puolesta, jotta saisimme viettää työntä ja rauhallista elämää ...” (1. Tim. 2:1-2).

Vaikka nuoret poliitikkomme vakuuttavatkin, että Suomessa on hyvät suhteet kaikkiin naapurimaihin, ja että puolustusvoimamme ovat riittävän kyvykkäät torjumaan ulkopuolisen uhan, ei ole varmaankaan hätävarjeluun liioittelua, jos nykyiset Venäjä-, Nato- ja Ukraina-uutisaiheet huomioon ottaen rukoilemme apostoli Paavalin ja presidentti Kallion kehoituksen mukaan Jumalaa kansamme ja kaiken ”esivallan” (KR38) puolesta ja Hänen varjelustaan maamme rajoille.

”Sun kätes, Herra, voimakkaan suo olla turva Suomenmaan ...” (v. 577)!

PEKKA LAULAJAINEN
Sotaorpo sotapakolainen Salitsanrannan kylästä

Kirkonsanoma

Mihin katsot

Opiskeluaikana eli kauan sitten yliopiston opettaja sanoi, että Kristukseen katsominen on uskon syvälinen ilmaus.

Tämä sanonta miellytti minua heti. Uskoa ei tarvitse etsiä tunteiden palosta, ei elämän kokemuksista, ei menetyksistä eikä toisten ihmisten ajatuksista. Mikään näistä ei sinänsä ole väärin. Tärkeintä on kääntää katse oikean suuntaan ja pitää se siellä. Katseen kiinnittämällä on ollut kirkon historiassa merkitystä. Miksi muuten pyhien kuvat olisivat kirkkojen toiminnassa niin keskeisellä paikalla.

Israelilaiset olivat matkalla Egyptistä omaan maahansa. Erämaassa koettiin väsymisen keskellä vaikeuk-

sia. Siinä vuorella Jumala kulkui Mooseksen ohi. Ensin Hän kuitenkin asetti Mooseksen kalliolle ja suojasi häntä kädellään. Jumalan kasvojen näkeminen olisi silloin vahingoittanut Moosetta. Viisas Jumala varjeli vahingolta. Kristuksen kasvoissa me näemme Isän Jumalan kasvot. Siunatessaan Jumala katsoo meihin päin. Voimme vapaasti pyytää, että Jumala kääntäisi kasvonsa meidän puoleemme. Kaikki on tehty valmiiksi, tarvitaan vain pieni pää kääntäminen.

Silmiin katsominen on joskus vaikeaa. Elämä kassaa meihin monenlaista syyllisyyden ja häpeän kuormaa, että katseen reilu kohdistaminen ei tahdo onnistua. Sanotaan, että äitien

silmät näkevät kaiken. Oli vaikea katsoa äitiä silmiin ja suolta puuta heinää koltosten peitoksi. Puhuminen on tärkeää yhteisymmärryksen lisäämiseksi. Aika ei itsestään hoida tätä selvitystä, vaikka niin joskus toivoisi. On parempi puhua kuin vaieta. Niinpä keskusteluja on joskus käyty siten, että joutuu katsomaan toista ihmistä takaapäin, hänen niskaansa. Miksipä ei, jos muuta mahdollisuutta ei ole. Rehtorin kansliassa katse painui helposti lattiaan.

Katse on myös kaunis ja paljon puhuva. Säkenöiviin tähtisilmiin voi jotenkin upota, ainakin sitä toivoisi. Niissä saattaa nähdä rakastumisen hetkellä sellaista luottamusta, jonka tajuaa kestävän ja kestävän. Elä-

mä himmentää kipinöitä, mutta ei sammuta niitä. Jäljelle jäävä tuike saa vain uutta syvyyttä. Laulujen tekijöille miehen ja naisen välinen katse on kuin lähde, jota ei helposti ammenneta tyhjiin.

Psalmien kirjassa sanotaan: ”Minun silmäni katsovat alati Herraan, hän päästää jalkani ansasta (Ps. 25,15)”. Miten hieno kuva. Aivan kuin hengitys saisi uutta raikasta ilmaa.

Kiinnitä katseesi auttajasi, ikuisen Jumalaan. Jalka saattaa olla vielä ansassa, mutta ei huolta. Katso vain Kristukseen. Kyllä Hän hoitaa asiansa ja vapauttaa.

HEIKKI
PAUKKUNEN

Talvisota säilyy muistoissamme

Talvisodan päättymistä on muisteltu myös Noitermaan seudun historioissa, oheiset otteen Vaellusvuodet-kirjasta on lähettänyt julkaistavaksi Anna-Liisa Heikkilä.

Veikko Pulakka:

Olin talvisodan ajan omassa kylässä ja jouduin joukkueeni kanssa ankaran talven töihin, joihin kuului puhelinkeskukseen siirto korusuun Valistustalon maastoon, lottien ja miehistön majoituskorsujen rakentaminen, viestiyhteyksien rakentaminen ja kunnossapito, pommitusvaurioiden korjaaminen, vartiointia ym. Henkisenä tukena minulla, 18-vuotiaalla soturilla, oli 46-vuotias isä, joka Jussi Pulakan porukassa torjui desantteja, ja johon olin lähes päivittäin puhelinyhteydessä.

Kun sitten aseet vaikenivat 13.3.1940 kello 11, ja radiosta kuulimme rauhan ehdot, oli outo olo.

Aamulla 14.3. lähdin yksin Osuuskaupan mäelle, josta näkyi pellon takaa koti, Vanhamäki rakennuksineen. Seisoin pitkän aikaa hiljaa ja tallensin kuvan mieleeni. Siellä se on vieläkin.

Lähdimme Noitermaasta 14.3.1940 Pyhäkylän kautta Tenkalahteen, jossa yövyimme. Waldofin tehdas paloi silloin. Seurasi Kurkijoki-Parikkala-Putikko, kunnes viimeisellä reikellä huhtikuussa 1940 tulimme Kerimäelle, jonne pataljoonamme majoittui.

Eino Matikainen:

Kauniina keväisenä talvipäivänä 13.3.1940 tapahtui sellaista, jota me karjalaiset emme osanneet ennalta aavistaa. Rauhaa kyllä toivoimme hartaasti, mutta ei pakkorauhaa, ei tällaisilla ehdoilla. Kun saimme kuul-

Pakolaisia Pyhäjärveltä. Räisälä-Sairala -maantie 17.12.1939. SA-kuva.

la, kuinka kaukana Suomen puolella uusi raja kulkee, järkytyimme syvästi ja täydellisesti. Katselin kysyvästi: Voiko tämä olla totta? Näin ympärilläni hiljaisen joukon aseveljiä. Moni meistä yritti pidättää kyyneleitä – turhaan. Tämä ei voinut johtua siitä, ettemme hoitaneet meille annettua tehtävää kunnolla.

Kerrotut tuskalliset hetket koimme Kaarnajoen kiinteällä linnakkeella ”siellä jossakin”. Meille ilmoitettiin määräaika, mihin mennessä linnake oli jätettävä. Irroitimme tykkien putket jalustoineen peruspulteista ja laitoimme ne kuljetuskuntoon. Emme hän voineet tykkejä jättää, kun oli vielä aikaa luovutushetkeen, vaikka niukasti. Työskentelimme läpi yön kahdessa vuorossa.

Kun linnake oli saatu luovutuskuntoon ja tykit las-

tattu kuorma-autojen laivoille, alkoi määräaika umpeutua. Jätimme linnakkeen. Tämä oli hetki, joka koski eniten. Hiljainen joukko suuntasi kulkunsa ensin tykkiketä pitkin ja sitten edelleen Jaaman kylän halki suuntana Myllypellon asema. Jaaman kylän kauniit talot Pyhäjärven rantatöyräällä ja kirkko toisella rannalla jäivät maisemakuvana pysyvästi mieleeni.

Myllypellon asemalla lastasimme tykit ja linnakkeen tavarat rautatievaunuihin. Jatkoimme tätä ikävää vetäytymismarssia junakuljetuksena uuden rajan yli Suomen puolelle. Purimme lastin ennalta määrättyyn paikkaan ja vartioimme tavaraita siihen asti, kun ne siirrettiin edelleen. Meille oli seuraava siirto Kerimäelle Torappalan kylään, josta kesän lähestyessä vapauduin siviiliin.

Veteraanikeräys käynnissä

Sotiemme Veteraanit 2015 varainhankinta on käynnistynyt. Kevään varusmieskeräykset jatkuvat toukokuun loppuun. Syksyllä Puolustusvoimien antama keräystuki näkyy katukuvassa elokuusta alkaen varusmiesten toisen saapumiserän toimesta. Vuonna 2014 Sotiemme Veteraanit keräys tuotti 2,1 miljoonaa.

Reserviläisjärjestöt järjestivät lauantaina 14.3.2015 omia keräystempauksiaan.

Sotiemme veteraaneja on elossa yhä lähes 27 000. Heidän keski-ikänsä on 90 vuotta. Sotiemme Veteraanit -keräyksillä tuetaan sotiemme veteraanien lisäksi heidän puolisoitensa, leskiensä sekä sotaaleskien kotona selviytymistä.

Rakasta äitiämme muistaen

Äidin kuolemasta tuli 10.3.2015 kuluneeksi 60-vuotta. Rakas äitimme Helena Tenkanen o.s. Lappalainen, syntynyt 15.8.1889 Viipurin läänin Pyhäjärvellä, nukkui pois Turun läänin sairaalassa 10.3.1955.

Veljemme Martti Tenkanen luki tämän itse kirjoittamansa runon äidin siunaustilaisuudessa arkun vierellä.

Äitiä lämpimästi muistellen, nuorimmat sisaruksista

MAIJA ja ANNI

Yksi pojista, Kaleva, ei päässyt 1955 hautajaisiin Rovaniemeltä lentolakon vuoksi. Vasemmalta ikäjärjestyksessä Martti, Artturi, Toivo, Usko, Uuno, Soini, ja tyttäret Maija ja Anni.

IN MEMORIAM

Nyt sammui, äiti, henkes herkkä liekki, ja tuhka kylmennyt on syömes hiilloksella. Näin huokaa lapses, kuolemaasi mietti, vaan silti vielä toivo surevilla:

Et voinut mennä pois sä, äiti ainiaaksi vaikk' sammui silmäs, särkyi elos haaksi.

Sä lepääät vain, kun lepo parhain saapui; et levännytään täällä taistoin tiellä. Kun ilta sai ja toiset sänkyyn kaatui, sä äiti askarellen yhä kuljit siellä mis työ ol' kesken, lapset itki, äänsi. Ja äiti heitä kohta peitti, käänsi.

Näin öitä valvoin, mennen työstä työhön sä meitä hoivaellen sammuit ennen aikaa, kun syttyvän näit sodan liekit yöhön ja kuulit Taipaleelta taisteluiden raikaa. – Voi, yllä päämme ulvoo uhman urut! Sait lähteä – sait evakonkin surut...

Vaan mitä illoin teet, oi äiti, äitimuori, kun kuljet lyhty käässä, katon, nurkan löydät? Sä kiirein kirjoitat – jo rasahtavi kuori – sen, toisen, kolmannenkin saavat kenttäpöydät ja poikaas seitsemän, keskellä sodan leikin. He kiittää kynnelin: "Kuin sana Mannerheimin!"

Näin kanssamme sä äiti kuljit rintamilla noilla: varrella Vuoksen, Suvannon ja Impilahden soilla. Aunuksen aavat, Syväri ja kuulu Karhumäki, ne kaikki sinut, äitimuori, vierellämme näki. Niin monta kertaa kirjeestäsi nämä sanat sain: – Kun Herra kilpenämme on, oo turvallisna ain!

Nyt turvaisesti lepääät itse. Työsi tehty on. Kun kärsit, kestit, taistelit, niin pääsit lepoon. Sä tehnyt olet kaiken sen mit äiti tehdä voi; ei kukaan pyydä lisää, ei, kun kellosi nyt soi. Vain kiitos, kiitos kohoaa ja sydän huokaa näin: Jää luoksein äidin siunaus, kun orvoksi nyt jän...

Jää veljesmieli lapsihin, jää äidin tapa niin: Kun painoi ajan ankeus, jo kädet ristittiin – ja katse korkeutta päin, mis Herran kirkkaus ja armo, apu Jumalan, taivainen valkeus. Jää meihin usko, uljaus, jää uhrivalmius, ahkeruus, toimen totisuus ja Sanan rakkaus.

Google Maps opastaa Pyhäjärvelle: Nyt voit tehdä nojatuolimatkan kotiseudulle

Hyvä lukija, oletko tullut ajatelleeksi, että sinulla on tämän päivän tietotekniikan avulla mahdollisuus tehdä nojatuolimatka kotiseudullesi. Google Maps-sivusto antaa siihen oivallisen mahdollisuuden. Sieltä voit valita oman, vanhempiesi tai isovanhempiesi kotikylän ja nähdä millainen se on tänään.

Voit käänellä kuvia ja katsella niitä eri kuvakulmista. Voit astella tuttuja polkuja pitkin haluamallasi nopeudella. Vanhempasi ja isovanhempasi saattavat evästää sinua muistoillaan siitä, mitä ei enää ole – mutta kuitenkin on.

KAUKO HINKKANEN

Nuijan varresta

Ajatuksia maaliskuussa 2015

Heräsin aamulla varhain ennen auringon nousua. Aamutoimien jälkeen lähdin ulkoilemaan havainnoiden samalla ympäristöäni. Kevät on etuajassa täällä Harjavallassa. Vuolas Kokemäenjoki on yöllä jo osittain luonut jääpeitteensä, joka tänä talvena on ollut tavallista ohuempi. Lämpimät länsituulet ovat sulattaneet lumipeitteen lähes kokonaan pois. Aurinko nousi pilvettömälle taivaalle samalla kun kuu katosi näkyvistä.

Näitä Satakunnan maise-mia olen katsellut jo lähes 50 vuotta. Lukemattomia kertoja olen varhain aamulla täältä levänneenä lähtenyt ja tänne matkoiltani palannut. Tänään askeleet ja mieli tuntuivat tavallista kevyemmiltä. Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston lukuisat kokoukset ovat takanapäin. Tunnen olevani etuoikeutettu saadessani toimia säätiömme luottamustehtävissä yhtäjaksoisesti vuodesta 1989 alkaen. Ensin hallintoneuvoston jäsenenä, sitten varapuheenjohtajana kahdessa jaksossa yhteensä kahdeksan vuotta, puheenjohtajana neljä vuotta ja viimeksi hallituksen puheenjohtajana kymmenen vuotta.

Kaikki nuo kokoukset ovat olleet erilaisia, asiat ovat olleet haastavia ja yhdessä olemme päätöksiä vieneet eteenpäin. Erityisen kiinnostavia ja merkittäviä ovat olleet entiselle kotiseudulle tehdyt neuvottelu- ja talkoomatkat, joissa lähes kaikissa olen saanut olla mukana. Karjalankannaksella pidetty Vpl. Pyhäjärvi-juhlat vuonna 1998 oli järjestelyineen ja jälkima- ninkeineen unohtumaton kokemus ja samalla monien toiveiden täyttymys.

Vuosien aikana olen oppinut tuntemaan suuren joukon henkilöitä ja samalla ymmärtämään ja arvostamaan heidän mielipiteitään. Tämä on vahvistanut luottamusta ja yhteistyö on sujunut pääsääntöisesti hyvin myös venäläisten kanssa.

Hyvät lehtemme lukijat! Kaksi vuotta sitten ilmoitin jättäväni vuonna 2015 hallituksen puheenjohtajan tehtävät seuraajalleni. Se aika on nyt. Teen sen levollisella mielellä uskoen päätöksen olevan myös säätiömme etu.

Tulevaisuus on haasteita täynnä, mutta toisaalta se tarjoaa myös mahdollisuuksia menestyä, kuten tähänkin asti. Uskon vahvasti, että luovuttamallani puheenjohtajan nuijalla kopautellaan tarpeellisia ja hyviä päätöksiä jatkossakin.

Kiitän teitä kaikkia menneistä vuosista ja yhteisistä hetkistä, joita olen saanut kanssanne elää. Kiitän myös siitä verrattomasta tuesta, jota vuosien aikana olen saanut osakseni. Ilman tuota tukea emme olisi yhdessä onnistuneet. Toivotan menestystä myös seuraajalleni, säätiömme hallitukselle ja hallintoneuvostolle pyhäjärveläisyyden vaalijana ja Karjalan puolustajana.

Talvisodan päättymisen 75 vuotta merkkipäivän aikaan kunnioittavat ajatuksemme kohdistuvat veteraanisukupolven miehiin, naisiin ja erityisesti sankarivainajiin, joiden ansiosta saamme elää itsenäisinä vapaassa maassa. Satakuntalaisen 15 Divisionon muistolautasen sanat koskettavat yhä: Suomi jäi, vapaus säilyi, kaunis Karjala katosi. Meidän yhteinen tehtävämme on huolehtia siitä, ettei karjalaisuus katoa.

Harjavalta 9. maaliskuuta 2015

YRJÖ S. KAASALAINEN

Merkkipäiviä

Veteraanikauppias Else Virtanen täytti 95 vuotta 7.3.2015. Hän juhli syntymäpäiviään perhepiirissä Porissa.

Tiesitkö tämän Pyhäjärven vaakunasta?

Vaakunan kuviot on otettu Pyhäjärven kirkkoaholle 1936 pystytetystä lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkin huipulla olevasta lyhdystä, jonka yläpuolella oli Karjalan vaakunaku- vio. Idea on rovasti Kaarle Viikan ja heraldisessa muotoilussa avusti heraldikko, graafikko Kaj Kajander, 1989.

Vaakunan selitys: Punaisessa kentässä kultainen lipuke, jossa musta, kulmikas tylppäkärkinen ankkuriristi; ristin alin sakara muita pitempi. Lipukkeen yläpuolella kaksi irtoneaista, toisiaan vastaan iskevää käsivartta, joista oikea pite-

Kuinka Laatokkaa, Karjalan merta puolustettiin?

Laatokan vartija. Konevitsa 27.9.1941. SA-kuva.

Euroopan suurimman järven, Laatokan pinta-ala on 17 700 neliökilometriä. Järven pituus on 207 km, leveys 130 km. Laatokan pohjoisrannikko on lukemattomien saarien ja pitkien vuonojen ja salmien ver-

hoama.

Yhtenäisen saariston etupuolella Laatokan pohjoisosaa kiertää ulkosaarten ketju, joka alkaa itärannikon tuntumassa olevasta Lunkulansaaresta jatkuen vuonojen ja salmien ver-

kerikön ja Heinäsenmaan kautta etelämpänä olevaan Konevitsaan.

Laatokan pohjoisosa on kauttaaltaan syvää. Siellä on kaksi yli 150-metristä syvännettä; toinen Valamon ja Lahdenpohjan välissä, toinen Kurkijoen edustalla. Laatokan syvin kohta on 230 metriä. Vedet alkavat mataloitua selvästi vanhan valtakunnanrajan – Syvärijoen suun eteläpuolella. Eteläisellä Laatokalla, vaikka se onkin laaja, vedet ovat alle 40 metriä syviä. Laatokan eteläranta on matala ja soinen, mutta rannan tuntumaan on kaivettu kanava, jota myöten kulkee laivaliikenne Syvärieltä Nevalle.

Laatokan länsiranta muuttuu jyrkästi muotoaan, kun lähdetään rantaviivaa myöten Hiitolan tasalta eteläkaakkoon. Runsaas, huikean kaunis saaristo pitkin vuonoineen loppuu Käkisalmen pohjoispuolella. Ranta Käkisalmen etelään on miltei suora, vain muutamia niemennysää lukuun ottamatta. Rantaviiva jatkuu lähes viivasuorana aina Pähkinänlinnanlahden perukoille, Nevan alkuun asti. Rannikon ulkopuolella on vain muutama

saari, joista suurin on Konevitsa.

Laatokan luonto on erittäin kaunista. Kasvi- ja eläin- kunta on runsasta ja omaperäistä. Vaikka monelle entiselle linnakesaarelle ja niissä oleville patterialueille on vaikea matkustaa, tarjoaa Laatokka rannikkotykistön historiasta kiinnostuneille ainutlaatuisia mahdollisuuksia.

Kuinka Karjalan merta puolustettiin?

Suomen itsenäistyttyä Laatokan puolustus järjestettiin ensimmäisen kerran jo Vapaussodan aikana maaliskuussa 1918. Ensin vain aluksi ja merimiinoin ope- roiva joukko oli nimeltään Vuoksen Laivasto.

Nimeä Laatokan Puolustus alettiin käyttää huhtikuussa 1918. Lokakuussa 1918 nimeksi tuli III Rannikkotykistöpataljoona. Vuoden 1919 toukokuussa Laatokan meripuolustuksesta vastaavan joukon nimeksi vahvistettiin Rannikkotykistörykmentti 3 (RT 3). Tämä nimi oli käytössä lokakuuhun 1939 asti, jolloin puolustuslaitoksessa siirryttiin sodan ajan kokoonpanoon. Ylimääräisten harjoitusten ja talvisodan ajan nimenä oli Laatokan Meripuolustus. Jatkosodan aikana Laatokan meripuolustukseen kuului ensin kaksi rannikkoprikaatia, vuodesta 1942 alkaen yksi rannikkoprikaati, jonka nimi oli Laatokan Rannikkoprikaati.

Rannikkotykistörykmentti 3:n komentajana toimi vuodesta 1927 alkaen eversti Eino Iisakki Järvinen. Hän oli Laatokan joukkojen komentaja myös talvisodan aikana sekä jatkosodassa vuoteen 1943 saakka.

Kiinteät rannikkopatterit tulivat Laatokan puolustuksen kulmakiveksi. Aivan ensi vaiheessa vuonna 1918 pattereilla oli kevyt tykkikalusto. Vuosina 1919-1923 rakennettiin raskaiden – pääosin kuusituumaisten – patterien ketju.

Tämä kolmeksi – vuodesta 1928 alkaen kahdeksi – patteristoksi jaettu linnakeketju alkoi Laatokan länsirannalta Taipaleenjoen suun pohjoispuolelta ja päättyi Laatokan koillispuolelle, Salmin edustalle.

Laatokan puolustusjärjestely oli Suomen oloihin nähden luja. Rauhan ajan joukko-osasto loi läheiset ja luottamukselliset suhteet ympäröivään karjalaiseen yhteiskuntaan sekä myös Valamon ja Konevitsan luostariyhteisöihin.

Talvisodassa Laatokan Meripuolustus piti sodan loppuun asti hallussaan kaikki linnakkeensa ja tuki tehokkaasti maarintaman taisteluja etenkin Taipaleenjoella ja Salmin alueella.

Vuoksen virta laajenee alajuoksullaan Suvannon leveäksi vesireitiksi. Suvannon pohjoisrannalla sijainneet rannikkotykkein varustetut ja rannikkotykistökoulutuksen saaneella henkilöstöllä miehitetyt kuusi sulku- linnaketta olivat menestys- tyksellisesti mukana torjuma- ssa Taipaleen suunnalla talvisodan aikana hyökän- nyttä neuvostoarmeijaa.

Moskovan rauhan jälkeen evakuoitiin pääosa Laato- kan rannikkotykikkalustosta. Laatokalta siirretystä kalustosta sekä erilaisista varikoilla olleista vanhoista jäykkälavettisista tykeistä muodostettiin kuusi linnoitustykistöpatteristoa. Näiden koulutus- ja valmius- joukkojen runkohenkilöstönä olivat Laatokan rannikkotykistön kantahenkilöt. Varsinainen Laatokalta evakuoitu tykkikalusto si- joitettiin Suur-Saimaan-Pielisen alueelle.

Jatkosodan aikana varus- tettiin pääosa talvisodan aikaisista linnakkeista uudelleen. Aunuksen Laatokan puoleista rannikkoa ja Mantsinsaaren – Pitkärannan saaristoa lukuun otta- matta Laatokan Rannikkoprikaati piti linnakkeensa hallussaan sodan loppuun saakka. Vihollinen suoritti kesäkuun 23. päivänä v. 1944 maihinnousun Vitele-Tuuloksen alueelle Aunuksen kannakselta vetäytyvien joukkojen selus- taan.

Rannikkotykistön kannalta katsottuna kyse oli mas- siivisen ylivoiman turvin tehty operaatio rannikolle, jossa raskas tykkikalusto oli juuri siirretty Karjalan Kannakselle ja muille uhan- alaisemmiksi arvioidulle alueille.

Laatokan puolustajien perinteitä on vuodesta 1948 alkaen vaalinut Turun Rannikkotykistörykmentti. Tätä velvoittavaa tehtävää hoitaa nykyisin Merivoimien Esikunta.

Pohjoisella Laatokalla vanhojen suomenaikaisten patterien linnoitteet ovat säilyneet yleensä erittäin hyvin. Laatokan vanha linnoitusketju onkin varsinaisen rannikkolinnoittamisen ulkoilmamuseo.

Kaksi sotaa ja sotien jälkeinen räjäyttämisharjoit- telu ovat kuitenkin suurimaksi osaksi tuhonneet Laatokan länsirannan vanhat linnakerakenteet Käkisalmen etelään. Samoin on käynyt Suvannon sulku- linnakkeille.

Linnoittamisen ulkoilmamuseo

Laatokan vanhat, nykyisin pääosin autiot linnakesaaret ovat eräänlainen linnoittamisen ulkoilmamuseo.

Kaikki Pohjois-Laatokalla olevat vanhat suomalaiset rannikkopatterit ovat säilyneet miltei siinä kun- nassa, mihin ne jäivät suomalaisten lähdettyä syys- kuussa 1944. Linnakkeilla olleet puurakennukset ovat kylläkin, aniharvaa poikke- usta lukuunottamatta, pa- laneet tai lahottuaan sortu- neet.

Sen sijaan lujat kantalin- noitteet ovat säilyneet hy- vin. Parhaiten säilyneet ase- mat ovat pienessä Ristisaa- ressa. Tämä vanha linnake- saari sijaitsee Valamon ja Mantsinsaaren puolivälissä. Muita hyvin säilyneitä lin- noitteita löytyy myös Mant- sinsaaresta, Valamon Niik- kanasta ja Rautaveräjästä, Mökeriköstä ja Heinäsen- maalta.

Laatokan länsirannalla suomalaisten tekemät ran- nikkopatterit on osaksi hä- vitetty. Hyvin säilyneitä ovat kuitenkin kuuluisa Kaarnajoen patterialue Tai- paleen pohjoispuolella, Mustaniemen patteri Käkisalmen eteläpuolella sekä Konevitsan pohjoispatteri. Myös matkailijoilta vielä suljetussa Vahtiniemessä vanhat tykkiasemat ovat jäl- jellä. Täysin raunioituneenakin kertoo kuuluisa Järi- sevän patteri talvisodan an- karasta torjuntataistelusta.

Luonnonpuisto

Laatokan saaristo on iki- vanhaa karjalaista asuinalue- etta. Ennen väkirikkaat saa- ret ovat tänä päivänä useim- miten aivan tyhjiä ja luon- nontilassa.

Ryteikköinen, usein met- säpalojen aukottama saari, jossa kulkija löytää vanhan suomalaisen asutuksen jäl- kiä, on mieltä pakahdutta- va, mutta samalla rauhoit- tava näky.

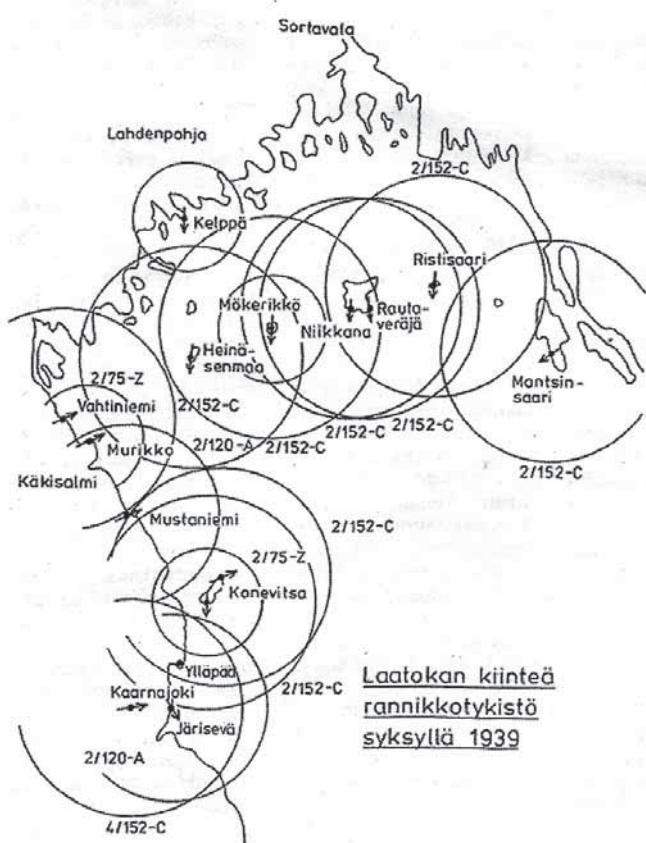
Esimerkiksi Salmin edus- talla olevassa Mantsinsaa- ressa asui ennen sotia 1500 ihmistä. Tänä saarella ei enää asu juuri ketään. Van- hat tienpohjat ja peltoau- keat löytyvät vielä helposti. Härkämäen talottoman kylän kupeesta löytyy myös kuulu Mantsinsaaren patte- ri – laskemattomien suuri- en pomminkuoppien ympä- röimänä.

Laatokan kasvi- ja eläin- kunta on rikas. Keväinen kukkien väriiloisto metsä- paloaukealla on kuin satu. Laatokan norppia näkee keväisin sadoittain Valamon itäpuoleisessa saaristossa. Järven syvissä vesissä asus- telee punalihainen Laato- kan nieriä.

ERKKI MARTTILA

Laatokan puolustuksen perinneyhdistys ry, Turku

Kirjoitus on aiemmin julkaistu Jaakkiman Sanomissa

Konevitsan luostarin kiireinen evakuointi maaliskuussa 1940

Konevitsa ry:n vuosikokouksessa Helsingissä 7.2.2015 kuultiin Tellervo Krogeruksen mielenkiintoinen esitelmä Konevitsan luostarin evakuoinnista maaliskuussa 1940. Ohessa kerronnan ensimmäinen osa.

Kerron teille kolme kertomusta siitä, miten Konevitsasta lähdettiin ja erityisesti, miten Konevitsan luostaria evakuoitiin maaliskuussa 1940. Kolmen kertomuksen lisäksi on lähtenäni ollut Konevitsan arkiston asiakirjoja, Kuopion Ortodoksisen kirkkomuseon aineistoja, sotapäiväkirjoja ja muuta sotahistoriallista materiaalia sekä Konevitsa-kirjoja ja Konevitsaa käsitteleviä tutkimuksia.

Teillä, hyvät lukijat, saat olla lisää kertomuksia Konevitsan evakuoinnista ja siitä, miten sieltä lähdettiin. Olen kiitollinen, jos saan teiltä vielä täydennyksiä siihen kertomukseen, jonka itse olen rakentanut.

Anna ja Sulo Venhon kertomus

Ensin oli minulle olemassa vain yksi kertomus, se jonka tunsin lapsuudesta asti: vanhempani olivat talvisodassa komennettuina Konevitsaan.

Isäni, tuolloin 25-vuotias vänrikki Sulo Venho, toimi Hiekkaniemen patterin päällikkönä, alkuun vähän aikaa Eteläpatterin päällikkönä. Äitini Anna Levanto tuli saareen lottatehtäviin uudenvuoden aikaan, ei sattumalta. Nämä kaksi turkulaista matematiikan opiskelijaa olivat jo rauhan aikana seurustelleet. Konevitsasta tuli heidän rakkaustarinansa. Siellä heidät vihittiin helmikuun lopulla 1940.

Meille lapsille ei kerrottu, että Konevitsassa elettiin pommitusten pelossa ja pommitusten alla, että siellä kuoltiinkin ja haavoituttiin. Siellä koettiin asioita, jotka vuosikymmenien jälkeen nousivat painajaisina vanhan isäni mieleen.

Mutta meille kerrottiin paljonkin siitä, miten Konevitsasta lähdettiin.

”Meille lapsille ei kerrottu, että Konevitsassa elettiin pommitusten pelossa ja pommitusten alla, että siellä kuoltiinkin ja haavoituttiin”

Kun rauha oli solmittu 13.3., alkoi Konevitsan linnakkeen kiireinen evakuointi. Sulo Venho johti oman patterinsa tykkien ja muun sotakaluston evakuointia, Anna Venho evakuoitiin kanttiniä. Sotakalusto tuli heidän osaltaan lähtökuntoon ennen kuin saaresta oli määrä lähteä, ja he päättivät nyt ensimmäisen kerran käydä luostarin kirkossa.

Kirjoittamassaan muistelmapalassa Anna Venho kertoo: ”Astuimme sisään suureen kupolikattoiseen luostarikirkkoon. Oi, sitä loistoa ja kauneutta, mikä siellä avautui eteemme: ikoneja, kultaa, hopeaa, taidetta kaikkialla. Katsoimme toisiimme ja sanoimme kai yhtä aikaa: ”Eikö tästä jostakin voisi pelastaa Suomeen...”

Nyt vänrikki Venho organisoivat linnakkeen päällikön luvalla kiireisen – ja tietysti vailla taidehistoriallista tai ortodoksista perinnettä koskevaa asiantuntemusta toteutetun – kirkollisen esineistön evakuoinnin. Luostarin kymmenkunta hevosta, jotka linnakkeen joukot evakuoivat, lähtivät kolonnana kohti Kerimäkeä, kullakin reesään suuri, täyteen pakattu puulaatikko tai useampia.

Vasta eläkevuosinaan Sulo Venho monien kehoitusten jälkeen pani paperille raportin toiminnastaan Konevitsasta lähdettäessä. Hän kirjoitti muun muassa: – En tiedä kumpi meistä ensin totesi, että täältä pitäisi jotain pelastaa Suomen ortodokseille. Palasimme esikuntarakennukseen ja puhuimme asiasta linnakkeen päällikölle, eikä hänellä ollut mitään sitä vastaan, että nyt vapaana olevien patterini miesten avulla pelastaisimme harkintamme mukaan jotain. Aikaa tähän työhön olisi vain muutama tunti.

Patterini miehet olivat innokkaasti asiassa mukana, ja ryhtyivät tekemään saatavilla olevista laudoista kookkaita, tukevia laatikoita. Päätimme ensiksi katsoa, mitä otettaisiin luostarin museosta, kuten linnakkeen esikunnassa toiminut sotilasvirkamies luostarin taloudenhoitaja Jokio koki tilaa nimitti.

Siellä oli pitkällä orsilla kymmenittäin, ehkäpä sadoittain käytöstä poistettuja munkkien kasukoita. Orret näyttivät olevan ilmeisessä ikäjärjestyksessä. Jokio ehdotti, että ottaisimme vain kasukoiden kauniisti kirjailtuja voitaita. Ratkaisimme asian niin, että otimme yhden täydellisen kasukan jokaiselta orselta niin pitkälti kuin museoon

”Jokaisen hevosen selkään heitimme loimeksi jonkun suurikokoisen maton tai ristipistotyön”

kannettuun laatikkoon mahtui. Ehkä niitä lopuksi tuli toiseenkin laatikkoon.

Toisiin laatikoihin pakattiin ikoneita, lampukoita ym. Näiden osalta vaimoni yritti olla asiantuntija. Läheskään kaikkia ei ollut mahdollista ottaa. Esineitä suojattiin mitä moninaisimmilla käsitoilla ja liinoilla.

Minä puolestani yritin valita mukaan tauluja. Pienempiä pakattiin kehyksiin, mutta isommista tauluista maalaus irroitettiin vetämällä kehyksen reunaa myöten puukolla. Nämä maalaukset käärittiin rullalle kuvapuoli ulospäin sekä ladottiin viereen suureen laatikkoon.

Edellämäinittujen lisäksi pakkasimme mukaan monenlaista muuta tavaraa, jotka katsoimme poisviemisen arvoisiksi. Laatikot olivat tuollaisia yli puolen kuution suuruisia, kuitenkin niin, että kolmen, neljän miehen oli niitä helpohko liikutella.

Laatikoiden määrää rajoitti se, että linnakkeen viimeinen noin kymmenen hevosen kolonna tuli lähtövalmiiksi. Rekiin nostettiin yksi tai kaksi laatikkoa niissä jo olleen hevosten muonan lisäksi. Jokaisen hevosen selkään heitimme loimeksi jonkun suurikokoisen maton tai ristipistotyön. Kolonnassa oli kymmenkunta hevosta.

Hevosten lähdettyä Konevitsasta kävimme vielä kerran katsomassa luostaritiloja. Noin yleisesti näytti siltä, että eihän täältä oltu viety mitään, kaikki näytti olevan jäljellä, vain jotkut tyhjät taulun kehykset osoittivat, että jotain toki oli poissa.

Anna Venhon kertoman mukaan kirkkoon ei ollut aikaisemmin ehditty. Esikunta, kanttiini ja lottien makuutilat sijaitsivat kuitenkin luostarin vierastalossa, siis aivan pääkirkon läheisyydessä. Varmaankin keskinäisestä vieraudesta johtui se, mikä näyttää ilmeiseltä: että kirkkoon tutustuminen tuntui mahdolliselta vasta, kun munkit olivat sieltä poistuneet.

Anna Venho kirjoittaa, että ”munkit, kymmenkunta pelästynyttä vanhusta, olivat lähteneet edellisenä päivänä melkein paniikissa otamatta juuri mitään mukaansa”. Tosiasiaa lähtiä jöitä oli luostarissa kaikki-

aan kolmisenkymmentä.

Meille kerrottiin myös siitä, miten vanhempieni kanalta erityisen dramaattisesti saarelta lähdettiin: Sulo Venho sai rauhanteon jälkeen tehtäväkseen muiden jo lähdettyä jäädä luovuttamaan saari Neuvostoliiton edustajille. Tämä käy ilmi myös Kannaksen lohkon sotapäiväkirjasta.

Hänen vastaviihitty vaimonsa oli lottien kanssa hiihtänyt Sortanlahteen jo aiemmin ja pelkäsi, ettei enää näkisi miestänsä.

Raportissaan Sulo Venho kertoo:

– Kaikkien muiden poistuttua Konevitsasta jäin kersantti Puputin (tietääkseni silloinen Pyhäjärven kunnanvaltuuston puheenjohtaja) ja kymmenkunnan sotamiehen kanssa Konevitsaan odottamaan neuvostoliittolaisia saaren haltuunottajia. Heitä tuli vain yksi majurin arvoinen upseeri ja politrukki sekä tulkki. Viimeksimainittu oli käsitteäkseni suomalainen.

Luovutin tehtäväni mukaisesti venäjänkielisen paperin, joka oli saaren virallinen luovutuskirja. Majuri kiitti luovutuskirjasta. Toimen tehtäväni oli selostaa vastaanottajille saaren rantaan laitettujen tankkiestien läpi kulkeva miinoittamaton polku.

Majuri kiitti minua ja kätellessään kehoitti meitä kiirehtimään pois ja lupasi pidellä etenevää neuvostokolonna niin, että ehdimme sen edellä Käkisalmeen.

Me saaren luovuttajat hiihdimme Sortanlahteen talvitien reunassa. Sortanlahdessa totesimme, että neuvostokolonna täytti etelään menevän tien. Viimeisen suomalaisen kuorma-auton lavalla matkasimme Käkisalmeen ja yhdyimme muihin Konevitsasta tullessiin.

TELLERVO
KROGERUS

Konevitsan näkymiä syyskuussa 1941. SA-kuva.

”Luovutin tehtäväni mukaisesti venäjänkielisen paperin, joka oli saaren virallinen luovutuskirja”

Konevitsan loistoa 2010.
Kuva: Marjo Ristilä-Toikka.

Kirja 1917-1921 valmistunut julkaistavaksi

Kirja Suvannon seutu 1917–1921, elämää ja ihmiskohtaloita kertoo Suvannon seudun viiden pitäjän tapahtumista vuosilta 1917 – 1921.

Suomi oli itsenäistynyt vuonna 1917, kun jo seuraavana vuonna taisteltiin Suvannon seudulla. Rajalla oli rauhatoimintaa edellisinä vuosina ja tätä rauhatoimintaa jatkui vuoden 1918 sodan jälkeen 1920-luvulle.

Vanhempamme ja esivanhempamme kertoivat noista ajoista harvoin jälkipolville – ei edes isä pojalleen. Hiljainen ja yleisesti vaiettu tieto saattoi tulla esille vain aikalaisten keskinäisessä vuorovaikutuksessa.

Varhaishistoriasta tiedämme, miten Suvannon seutu on ollut vuosisatojen saatossa levotonta aluetta idän ja lännen välisenä kiistana.

”Sodan uhrin ja heidän kohtalokseen koituneet taistelupaikat vuonna 1918 muodostavat kirjan keskeisen sisällön”

kenttänä. Asukkaat ovat paenneet, heitä on surmattu ja asumuksia on tuhoutunut useaan otteeseen.

Sodan uhrin ja heidän kohtalokseen koituneet taistelupaikat vuonna 1918 muodostavat kirjan keskeisen sisällön. Yksittäisten uhrin kohdalla on liikuttavia kertomuksia heidän elin-kaarensa viimeisistä hetkistä. Tämän ohella kirjassa kerrotaan, millaista elämä

oli ennen sotaa, sotatapahtumien aikana ja sen jälkeen. Kirja sisältää lukuisia selviytymistarinoita.

Vuorovaikutus rajan yli oli ennen Suomen itsenäistymistä vilkasta. Rajan sulkeuduttua kauppa tyrehtyi. Sodan jälkeen liikenne vilkastui toisessa muodossa. Ihmisten, elintarvikkeiden ja tavarain salakuljetus lisääntyivät.

Tämän seurauksena valtakunnan rajan vartiointi tuotti viranomaisille haasteita. Rajapitäjät joutuivat vastaanottamaan tuhansia inkeriläisiä pakolaisia ja jakamaan yhteistä puutetta heidän kanssaan. Kaikesta selvitettiin sopeutuvalla karjalaisella luonteella ja kovaalla työllä.

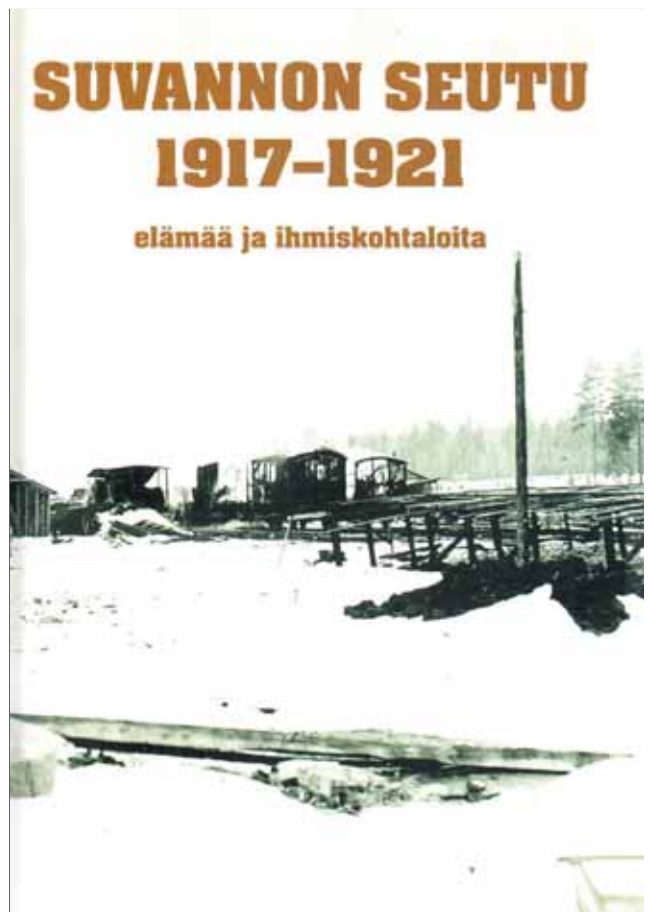
Toivottavasti tämä kirja avaa uuden näkökulman tarkastella sitä elinympäris-

töä, jossa esivanhempamme ovat kamppailleet ja leipänsä ansainneet.

Kirja on saatavissa 18. huhtikuuta Karjalatalolla tapahtuvan julkistamistilaisuuden jälkeen Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön ohella seuraavilta paikallisjärjestyksiltä:

Huittisten Karjalaiset ry
Kauvatsan Karjalaiset ry
Vpl. Pyhäjärvi-seura ry
Vpl. Pyhäkylä-Seura

KAUKO
HINKKANEN

Taubila kiinnosti kuulijoita – kyläesittelyt jatkuvat

Pyhäjärveläisten tapaamisessa Karjala-talolla 1.3. Mauri Hauhia kertoi Taubilan hovin vaiheista, joita on luettavissa myös viime marraskuun Pyhäjärvi-lehdessä.

Karl Fazer omisti kartanon 1918-1944. Hän oli merkittävä vaikuttaja niin maatalouden kuin puutarha- ja metsätalouden kehittäjänä Pyhäjärvellä. Taubilan hovi oli myös suuri työnantaja. Monien teidän vanhemmat olivat siellä töissä tai asuivat Kallenkartanossa.

Tästä syystä Pyhäjärvi-seuran kevätretki 12.5. klo 15 alkaen on vierailu Karl Fazerin tehtaalte Vantaan Vaaralassa. Tehdasesittelyn lisäksi tapaamme Fazerin jälkipolvea. Mukaan mahtuu 50 henkilöä, joten ilmoittaudu 30.3. mennessä Sini Heikkoselle puh. 050 5351791 tai sinieph@outlook.com.

Terveisiä myös Pyhäjärvi-seuran hallituksen kokouksesta 11.3.2015.

Sunnuntaina 12.4. klo 13 alkaen pidetään Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n kevätkokous Karjala-talolla, Laatokka-salissa. Sääntömääräisten asioiden lisäksi kokouksessa valitaan varapuheenjohtaja sekä yksi jäsen hallitukseen loppuvuodeksi (syyskokouksen 2014 päätös).

Mikäli seuran jäsenet haluavat kokouksessa ottaa esille muita asioita, on siitä lähetettävä hallitukselle kirje seitsemän (7) päivää ennen kokousta.

Tiistaina 12.5. klo 15-17 on vuorossa vierailu Karl Fazerin tehtaalte Vantaan Vaaralassa. Huhtikuun leh-

dessä kerrotaan kulkuyhteyksistä. Mukaan mahtuu 50 henkilöä, joten ilmoittaudu 30.3. mennessä Sini Heikkoselle puh. 050 5351791 tai sinieph@outlook.com.

Pyhäjärvi-seuran nimissä olevat facebook-sivut eivät ole toistaiseksi seuran käytettävissä. Seuran viralliset ilmoitukset ovat luettavissa Pyhäjärvi-lehdestä, Jäsentiedotteesta sekä kotisivuilta www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarviseura.

Hallituksen puolesta
RIITTA HIRVONEN
puh.joht. v. 2015

Mauri Hauhia sai kiitokset Taubila-esittelämästään. Oikealla Pyhäjärvi-seuran pj. Riitta Hirvonen. Yläkuvassa tilaisuuden yleisöä. Kuvat: Sini Heikkonen.

vpl. Pyhäjärvi

Kotisivut
osoitteessa:
www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Kaiun
muistoviesti
juostaan 19.7.
Sastamassa.
Kerää oma
joukkue
mukaan!

Pekka Kari kirjoitti monologin: Yhden miehen murhenäytelmä

Tuomioni- monologinäytelmä kiipeää Lahden kaupunginteatterin Eero-näytämölle 22.4.2015. Esityksen on kirjoittanut ja myös sen pääosan esittää Pekka Kari Tampereelta.

Pekka Karin henkilöhaastattelu on luettavissa tammiukuun 2014 Pyhäjärvi-lehdestä.

Mutta millainen näytelmästäsi siis on luvassa?

– Se on yhden miehen ponnistus; olen kirjailija Tampereelta ja saanut valmiiksi ensimmäisen näytelmäkäsikirjoitukseni. Tuomioni-monologinäytelmä pohjautuu omiin novelleihin, joita on julkaistu kirjoissani: Suoenergiaa – Tarinoita yksinäisyydestä (2013) ja Kiven sisässä – Rikostarinoita (2014).

– Näytelmä koostuu kolmesta tarinasta, jotka toimivat erillisinä, omillaan, mutta muodostavat kokonaisuuden: Tarina vahvuudesta olemisen ehdoilla. – Uskallatko tarttua elämään ja tehdä sen mikä pelottaa kaikkein eniten?

– Tuomioni ruotii yksinäisyyttä ja tuskaa, sen syn-

tylähteitä nyky-yhteiskunnassa. Meillä on vallalla niin sanottu syrjäytymiskulttuuri, johon ihminen voi eksyä pääsemättä sieltä pois.

– Mistä kaikki johtuu? Tuomioni kertoo sen!

Näytelmä on Pekka Karin omaa tuotantoa.

– Tarkennettakoon, että Tuomioni sisältää voimakaita kohtauksia eikä näin ollen ole sovelias perheen pienimmille eikä heikkohermoisille. Tarina sukeltaa tunteisiin ja saattaa järkyttää herkkää katsojaa, hän kuvailee.

Pekan tie kirjailijaksi alkoi pienenä poikana äidin työpaikalta.

– Naputtelin kirjoituskonetta haaveissani kirjoittaa kirja, kun äiti teki töitään. Nyt olen neljänkymmenen ja väliin mahtuu paljon. Kirja ei syntynyt heti tuolloin vaan tyhjän paperin kirosu vaivasi taustalla kolme vuosikymmentä.

– Eksyin armeijan jälkeen Puolustusvoimiin, opistoupseerikoulutukseen silloiseen Maanpuolustusopistoon, mutta jätin opin-

not kesken todettuani, ettei ala ollut minua varten.

– Jotain piti tehdä, joten opiskelin metallimieheksi aikuiskoulutuslinjalla ja työskentelin alalla vuoteen 2009 jolloin lomautukset jättivät kysymyksen aivojen takaosaan, joutoaikaa kun oli runsaasti käytössä. Teenkö oikeita asioita elämässäni?

Kirjanteosta tuli sitten elämän päätavoite ja Pekan esikoisteos julkaistiin vuonna 2013 neljän vuoden sitkeän yrittämisen jälkeen ja tuloksena.

– Matkalla olin eksynyt teatteriin, Suomen teatteriopistolle Tampereelle ja matka jatkuu yhä...

Takana on nyt neljä julkaistua kirjaa:

- Suoenergiaa -Tarinoita yksinäisyydestä, novellikokelma, 2013

- Kiven sisässä – Rikostarinoita, novellikokelma, 2014

- Hiljaisuuden ääni- Minä kuulen sen, runokokelma, 2013

- Kaksi on äärettömyys, runokokelma, 2014

– Materiaalia kertyy koko ajan lisää. Ja välissä tuli näyteltyäkin. Esiinnyin viimiksi teatterin lavalla ka- lastaja Batatana Atlantis- musikaalissa (Logomo, Turku) 2014.

– Tv-mainoksia, lyhytelokuvia, valokuvamallintöitä ym. kaiken kaikkiaan ihan mukavasti... Väliillä oli kiire, nukkumattomia öitä, aamuksi kuvauksiin toiselle paikkakunnalle, ja välissä tietysti novelleja.

Tähtäimessä Pekka Karilla on romaanin kirjoittaminen.

Hän harrastaa myös lii- kuntaa ja laulamista, joka tuli opeteltua näyttelemisen ohessa.

– Mielessä siintää levy- kin, kun tuli kirjoitettua lau- lunsanoja...

Lahdesta teatteriesitys läh- tee ehkä kiertueelle:

– Muitakin tiloja on Ete- lä-Suomesta haettu tarkoi- tuksena toteuttaa: Ei ar- mahdusta, Rundi -kiertue Tuomioni pohjalta.

- MRT

Pekka Karin juuret juontavat Viipurin läänin Pyhä- järvelle äitinsä Aune Karin, o.s. Karilainen, suvun kautta.

Ukkojen juttuja

Äijä Lauri Laulajainen – Laatokan kalastaja, pituus normaali noin 1,71 metriä. Rossin pappu Juho Rossi entinen poliisi, Lauttakylä, oikein iso, noin 2 metriä. Juho Hännikäinen, syn- tynyt Lempaalassa Inkeris- sä, oikein pieni, noin 1,53 metriä.

Äijä tuli meille lauantaina ennen puolta päivää. Sun- nuntaina katsotaan, kun Juho tulee. ”Pit tulla katso- maa ko näin jot Lauri on tääl”. Tiesin heti, nyt kuule mukavia juttuja.

Äiti, isä, Hilka ja Tom- mo Helena lähtivät kylään, Hilja oli jossain. Äijällä ja Juholla oli jutut hyvällä alul- la. Katsotaan ikkunasta, että joku vanha mies tulee pol- kupyörällä. Kukas tää on? Ei tunteneet, minä tunsin heti: tää on Rossin pappu. Ehdin sanoa sen äijälle ja Juholle, ennen kun oveen koputettiin. Osasin oike- aan taloon, sanoi Rossi ja vilkaisi minnuun ja hymyili. Minä sanoin, tää on äijä ja tää naapurin Juho.

Savolaisen Aarne tuli hakemaan minua elokuviin, kuten oli sovittu, mutta pe- ruin, en voinut lähteä, kos- ka aavistin mitä voin kuulla ja kokea! Ukot, joilla erilai- nen tausta, eri heimoa, mut- ta kaikki kovia juttumiehiä! Laatokan kalat ja myrskyt, Toksovo asemat, Lempa- alat ja poliisiputkat, juopot, venäläiset, kaiken maailman muistot.

Jutut meni sotaväkiaikoi- hin. Äijä sanoi Rossille, mis-

säs sie olit sotaväes? Minä olin ensin Pietaris keisari- vallan aikaan ja Viipurissa. Viipuris mieki olin. Tuttuja paikkoja molemmille. Mis- säs sie olit, kysyi äijä Juhol- ta. Ei uo tarvint käyvä. Mie mänin sin mihi miut oli käsetty. Harjutukset män- niit oikei hyväst, mutta ko pit lähtee marsil kiväri se- las, eihä siit tult mitää, ko kiväri perä otti maaha kii- vaik remmii kui paljo ly- hens.

Mie tein valituksen, yh- ten aamun sanottii: Juho heti komentajan puhutte- luun. Se kysel yhtä ja toista mihi mie jouvuin vastaa- maan. Sit lopuks se sano hyvi virallisesti: Asia on nyt niin, että ei käyrä yhe miehe tähe kiväri perrää lyhen- täämmä, mää kotiheis! En mie uo enemppää sotaväes olt!

Äijää ja Rossia nauratti! Sotaväen käyneet innostui- vat näyttämään erilaisia har- joituksia, miten venäjäksi komennettiin erilaisia lii- keitä, seisoiivat smirnaa ma- tonreunan mukaan.

Äijä innostui näyttämään kivääriliikkeitä, itse komen- si. Uunin nurkassa oli uuni- luuta (uuninhavu) yesiasti- assa ja leipälapio. Äijä otti ensin uuniluudan, huomasi, otti leipälapion ja kivääriä vietiin jalalle ja olalle sekä erilaisia tähtäysliikkeitä. Äijä sanoi: keitäh sie välii saju- vettä, iha täs tulloo lämmi.

Ukot joivat sajut ja jutut jatkuivat! Juho oli ollut hil- jempaa. Sanoi sitten Ros-

sille: Sie uot hyvä kuntone ko kykenet polkupyöräl tän- ast. Miun pit luopuu pyö- rästä, viime kerral mie olin justii väänämäs satulaa, ko tuo oikia käs alko kovast tutisemmaa. Siin sit mäntii poltikkaispehkuo, ne ko oi- kei poltteliit, mie ajattelin, olkuo viimeine kertal Ukot joivat saijuu, nauroiivat, pyyhkivät vettä silmistään.

Juho sanoi vähän väliä; uotaha ko mieki sanon... Juho joutui kysymään, kun muistelu oli kiivaimmillaan, mites mie äske sanoin!? Rossi: yhtenä talvi-iltana oli kova lumituisku, kun minä olin yksin menossa kotiin. Näin ojan laidassa kumi- saappaat lumen sisällä. Ajat- telin kuka on ne heittänyt. Otin saappaasta kiinni, mut- ta se olikin miehen jalassa. Tuttu mies. Vein miehen vesikelkalla putkalle sula- maan.

Ukot olivat samaa miel- tä, oikei tuli paljo nuorem- maksi ko sai oikei haastaa! Iltapäivä oli lopuillaan, Ros- si otti pyöränsä, äijä ja Juho lähtivät saattamaan. Siul onki korkija pyörä, sanoi Juho, mut eihä se mittää haita siekö uot iso mies. Ei ota ies kelekset pyörä run- koo kii!

Rossi lähti pitkien hyväst- tien jälkeen Lauttakylään. Äijä ja Juho katsoivat pe- rään. Kylhää onki kova va- lehtelemaa, sanoi toinen. En miekää joka kohas totta haastant. Niihä mieki lai- toin omijai nii paljo ko kerkesin?! Männää myö viel

tuppaa haastelemaa, sanoi Laulajaisen äijä. Samanta- paiset jutut jatkuivat nyt kahdestaan.

Aitikin oli tullut kotiin. Uottaks työ edes syöneet mittää. Mie laitän kastik- keen lämpimää, nii syyvää vähä kakkaroi. Juho teki kotiin lähtöä. Älä nyt Juho lähe mihikää, tule sieki syö- mää. Juho: Mei Helena ei ennää joka lauantai tee kak- karoi.

Tuli syötyä ja käiki nii kehtoittammaa, mie taijan- ki loikuo vähä aikaa tuos- kiikkutuolis.

Aika pian Juhon hengitys tasaantui, Juho nukahti. Jou- vaha vähä loikomaa, sanoi meiki äijä ja kävi sänkyyn kornälleen. Kului kauan ai- kaa, isä ja äiti puhuivat kuis- katen, jot ei Juho heräisi. Äijä hyväkäs korjailli väliin asentoon sängyssä ja my- häili, mutta oli hiljaa. Ulko- ovi kolahtaa. Äiti sanoo, Helena tulluo Juhoo ha- kema. Äijä kapsahti istu- maan, Juho hengitti tasa- seen. Tännekö sie uot tult makkaamaa, lähe iha pai- kal kottii mokomaki! Ai nii, en älynt ehkes hyvyä iltaa sannoo, Helena sanoi. Pit lähteä tuota ukkuo etsi- mää, ko kaike päivää pittää olla kyläs! Taisin nukahtaa, sanoi Juho. Nukahtaa ja nukahtaa, täyves unes sie olit ko mie tuln tuppaa. Alaha etsii hattujais, myö lähetää samal oveavauksel, nyt iha paikal!, kiihtyi Hele- na.

Muistan kun puitiin, Juho

oli yhtenä ajomiehenä he- vosen kanssa. Miun pit kek- sii keinot, jot saan hevosen valjastettuu. Miul on yli 50 senttiä korkia teline, jot saan hevosel länget kaulaa. Nii on voimat männeet, enkä taho ies rinnustinta jaksaa vetää kii. Kylhä mie hevos- ta ajan, eikä miun tarvii tuuva nii suuri kuorumii. Puimakoneen vierellä Ju- holle laitettiin rappuset; Juho alas ja kuorman pur- kaja ylös, näin puiminen jatkui. Mukavampaa tää on ko enne, ei tarvii mättää pöyväl ja välii voip vettä vaik savut sil aikaa ko jok- kuu tyhjentää kuorman.

Illalla saunassa puimisen jälkeen joku mies kysyi Ju- holta: Mites se on, jos on iso kaurasäkki, mite sie saat sen kärril. Voi veikkone ehä mie saakkaa, saaha mie pyöritellä sitä vaik kui kau- va, mut mie en jaksu nos- ta!

Naapuri tunsu Juhon ja kysyi: Mites se on Helenan kanssa. No älä virka mit- tää, iha sama ko kaurasäki kans, saap pyöritellä vaik- kui paljo, siihe se jääp.

Kuuleha yölläki välii He- lena nykkii ja sannuo et sie yhtää tahtois. Sellasta se on, ei miullekaa nuoren kerent kukkaa naine tarjuomaa. Niihä se on, sillei ne voi- mat on männeet joka ko- hast, huokaili Juho.

Täälläh sieki uot, sanoi Juho, kun näki tutun eva- kon Lauttakylässä!

PAIMENPOIKA

Mari ja kunnallis- koti

Kunnallispolitiikka eli vielä alkutaipaleitaan. Pyhäjärvelle oli saatu kunnalliskoti joskus 1930-luvulla. Sinne ei- vät kuitenkaan vanhuk- set halunneet muuttua.

Kotikylästäni oli yri- tetty saada iäkstä Mari-mummoa kun- nalliskotiin lähtemään, sillä hänen mökkinsä oli kovin hatara. ”Et- tekö te nyt yhtä mum- moa saa liikkeelle”, oli sanonut holhouslauta- kunnan puheenjohtaja Matti.

Kyläläiset neuvoivat Mattia itseään yrittä- mään Marin mieltä muutokseen. Matti ajoi kiesikärreillä Marin pi- haan ja sanoi tälle: ”Nyt on kuule Mari hätäta- paus. Kunnalliskotiin ostettiin Kiikan vokka, mutta mummot eivät saa sillä kunnon lankaa tulemaan. Lähe sie näyttämään, miten sillä kehrätään”.

Mari halusi auttaa, sil- lä hänellä itsellään oli juuri tuollainen Kiikan vokka eli Kiikassa teh- ty rukki. Ja niin Mari muutti kunnalliskotiin.

TORPAN ANTTI

Nuoruusmuistoja Karjalasta, osa II: Pikkulotaksi ja kauppa-apulaiseksi

Suoma Saarisen muistelut kotiinpaluusta Vpl. Pyhjärvelle jatkosodan aikana jatkuvat. Osa I julkaistiin numerossa 2/2015.

Tilanteen muuttuessa jo rauhallisemmaksi muuttimme takaisin Sortanlahteen. Liityin pikkulottiin ja sain työpaikan kotikyläni Ala-Vuoksen osuusliikkeestä. Pääliike oli Kiviniemen Kasarmilassa. Kaarin-sisko muutettiin Riiskan kouluun, mutta koulumatka oli kuitenkin yhtä hankala kulkea.

Muutaman kuukauden kuluttua minut siirrettiin töihin Sakkolan kirkolle, joka oli Taipaleeseen menevän tien varrella. Autoja ei kulkenut ja oli vaarallista liikkua. Läksin yksin matkaan kassi kädessäni. Nyt olin ottanut vastuun omasta elämästäni. Enkkuan mummolassa, jonne oli 12 kilometriä matkaa, olin käynyt aikaisemmin. Siitä eteenpäin tie oli vieras. Äiti tuli saattamaan pihalle. Hän kohotti kätensä kohti taivasta ja sanoi siltä tulevan avun. "Muista, mitään ei tapahdu Jumalan sallimatta", hän sanoi. Voin vain arvela, millaisella mielellä hän lähetti minut matkaan.

Äiti oli neuvonut, että jos en jaksaisi tai pimeä yllättäisi, minun pitäisi mennä tiettyyn koivukujaa pitkin johtavaan taloon Saapurussa. Se olisi sukulaistalo ja kertoisin siellä, kuka olen. Alkoi jo sataakin ja tein, kuten oli neuvottu. Siellä isäntä sanoi: "Voi hyvä laps, pimeä tulee ja seutu on tuntematon". Hän käski emännän laittaa ruokaa, val-

jasti itse hevosen ja vei minut perille asti. Miehen koputtaessa oveen ja myymälänhoitajan tullessa avaamaan oven, mies sanoi "Mie toin sinulle tytön". Minua olikin jo odotettu ja ihmetelty, mihin ihmeeseen olin jäänyt rankassa sateessa. Loppu hyvin, kaikki hyvin. Jätän lukijan pääteltäväksi, oliko tässäkin johdatus mukana. Soitin heti esikuntaan ja sieltä vietiin sana vanhemmilleni, että olin päässyt onnellisesti perille. Kotona olikin jo odotettu tietoa.

Syksy ja talvi kuluivat. Mitään muuta kulkuneuvoa, millä olisi päässyt käymään kotona, ei ollut kuin armeijan kuorma-auto Manni, joka kuljetti sotilaita. Se poikkesi eri pattereiden kautta. Sain siinä joskus kulkea viikonloppuina kotona Pyhäjärvellä.

Tuli kevät 1944. Taas alkoi rauhatonta. Venäläisiä sotilaita oli Suvanto-järven toisella puolella passissa. Pelko valtasi taas. Ilmahälytyksiä alkoi olla yötä päivää. Juoksimme pommisuojaan ja kaupan väliä. Pääliikkeeltä tuli käsky hälytyksen sattuessa jättää kauppa ja juosta pommisuojaan.

Pidin yhteyttä kotiin esikunnan kautta. Kuulimme radiosta, että Sortanlahtea evakuoitiin. Soittooni vastattiin, että kotiväki oli jo lähtenyt. Kuulimme myös, että Elisenvaarassa oli ollut kova pommitus. Olin jo melko varma perheeni menetyksestä ja olin huolissani heistä.

Elettiin kesää 1944 ja taas oli lähdeittä pois. Tällä

LosK:n muonituslattia Sortanlahdessa 20.10.1942. Kuvat: SA-kuva.

kertaa läksin yksin. Taipaleenjoella alkoi kova jyske ja tulenliekit loimusivat. Pääkonttorilta soitettiin, että kuorma-auto lähti keräämään henkilökuntaa sivuliikkeistä Kasarmilaan yhteiseen neuvonpitoon. Kasarmilassa annettiin jokaiselle kaksi viikkoa aikaa etsiä omaisiaan. Sitten piti kokoontua Hämeenlinnaan, mistä jokainen saisi tilalle työpaikan, josta oli sodan takia joutunut luopumaan.

Rakkaasta Suomen maastakin löytyi ihmisiä, jotka sanoivat "mitäs tulitte, olisitte pysyneet siellä". Meille ei sattunut tällaista, mutta tiedän tapauksia. Näitä sanoja oli onneksi vähäinen määrä. Yleisesti meidät karjalaiset otettiin lämmöllä vastaan, kiitos siitä! Jokainen voi mennä itseensä ja ajatella, haluaako sodan jalkoihin.

Jatkuu...

SUOMA SAARINEN

Sirkkelillä katkotaan puita italialaisten leirialueella Sortanlahdessa 20.10.1942.

Sortanlahden suuren komentokorsun yhteyteen rakennetaan voimalaitoskorsu. Siihen on sijoitettu venäläinen puukaasutaja sekä samaa valmistetta oleva moottori ja generaattori. Sortanlahti 29.8.1942.

Aallonmurtaja ja satama Sortanlahdessa 26.5.1944.

Saksalaisen laivasto-osaston leirialueen portti, Sortanlahti 20.10.1942.

Kirjoittajan täti Helena Vanhatalo o.s. Karonen ja hevonen nimeltään Kaarina. Helena ja puolisonsa Nestori Vanhatalo asuivat Huittisissa sodan jälkeen, josta kuva Kariniemestä.

Lilja-Esteri ja muita hevosjuttuja

Karjalassa hevosjutut olivat suosittuja. Minun arvioni mukaan melkein kaikki karjalaismiehet ennen sotaa olivat myös hevosmiehiä.

Hevosia käytiin syynäämässä markkinoilla, vaikka ei olisi ollut välttämättä mitään ostotarkoitustakaan. Markkinoiden hevosuudessa oli mukavaa olla mukana ja kortteeripaikassa iltasella otettiin hieman litkoja ja kerrattiin päivän tapahtumia.

Eräällä tällaisella reissulla kortteerissa joku näistä markkinamiehistä kyseli toisilta, että millaistahan se oli-

si, jos voisikin vaimoa vaihtaa samoin kuin hevosta. Kysyjä ei saanut oikein selvää vastausta, mutta yön jo koittaessa eräs mies nauuraa tyrskähteli itsekseen. Kysyttäessä syytä isäntä vastasi: "Hää mejän Marr ois-kii aina vaihtopuomis, jos tuollase vaihon sais tehä".

Kotipuolellani Noitermaassa oli paljon hevosmiehiä ja tietysti myös hyviä hevosia. Yksi kuuluisista oli Porsaanmäeltä Vesikon Matin tamma Lilja-Esteri.

Vuosittain pidettiin ns. valtionajot ja palkkiot näissä kisoissa olivat huomatta-

vat. Kerran Viipurissa 1930-luvulla tuota palkkiota tavoittelivat Lilja-Esteri kilpakumppaninaan ennakkosuosikki "Eino-Vakaa", Puttenoffin ori. Lilja-Esteri voitti Eino-Vakaan.

Palkkiota ei kuitenkaan annettu, sillä Vesikon Matin ajo hylättiin epäurheilijamaisen käytöksen vuoksi. Hän oli kiroillut Puttenoffin hevosta ohittaessaan. Matti ei jäänyt kisa-paikalle tappiota enempää ihmettelemään. Hän ajoi harmissaan emäntänsä kanssa suoraan Viipurista kotiin Porsaanmäelle, mat-

kaa kertyi noin 80 kilometriä.

Lilja-Esteri oli hyvä hevonen. Mahtaisikohan joku lehden lukijoista tietää muita tarinoita Lilja-Esteristä?

Näitä juttuja kuulin paljon esimerkiksi Vanhatalon veljeksiltä. Heistä Nestori oli tätini Helenan mies. Myös Noitermaasta Jussi Matikainen oli kova hevosjuttujen kertoja. Jussi kävi meillä usein kylässä ja silloin kuunneltiin korvat höröllään.

ESKO SIPPONEN
Keuruu

"A vot perkele..."

Isäni oli lähtöisin Satakunnasta ja äiti Uudeltamaalta. Itse olen syntynyt Viipurissa ja sain viettää elämäni ensimmäiset kuusi vuotta Karjalan Kannaksella, Pyhäjärven pitäjässä Laatokan rannalla.

Olin todennäköisesti asunut siellä pitempäänkin, ellei sotavuosia olisi tullut. Aikuisena olisin varmaan ollut joko toimittaja Käkisalmissa taikka tyhjän-toimittaja Viipurissa. Sitä lännemmäksi olisin tuskin koskaan muuttanut. Nyt olen ollut hyvinkääläinen kohta 53 vuotta.

Vaikka verensekoitukseltani olen siis satakuntalaisuusimaalainen, kulttuuriperimältäni olen vahvasti kannakselainen. Ja vaikka kannakselaismurteeni nopeasti karsiintuikin evakkona Etelä-Pohjanmaalla, ei pohjalainen kielenkäyttötapa koskaan iskostunut suuhuni. Ja yhä edelleenkin korva kummasti lepää Lappeenrannan ja Imatran toreilla paikallisten asukkaiden murretta kuunnellessani.

Kannakselaisen kielenkäytön hienouksista pystyy

täydellisesti nauttimaan vain alkuperäinen asukas. Eräs esimerkki siitä on muuan sikäläinen sananparsi, jolla olen usein kokeillut ystäväpiirini huumorintajua: "Avot, perkele, sitä hyötekkyyt sano pyhäkoulu-opettaja ko laps virskirjan puotti". Päinvastoin kuin minusta, läheskään kaikista tuo sananparsi ei ole kuulostanut kovinkaan huvittavalta.

Avataanpa tuota sananpartta hiukan. Ensinnäkin siinä tietenkin on huvittavaa se, että pyhäkoulunopettaja – tietenkin vanhempi ja miespuolinen – hyväntahtoisesti ja myötäläpästä ja mitään pahaa tarkoittamatta kiroilee lasten kuullen. Toisekseen tuo tapa, jolla hän aloittaa repliikkinsä – "A vot" – oli hyvin yleinen sanonta Kannaksella ja suoraa lainausta venäjänkielestä. "A vot" tarkoittaa samaa kuin toteavasti sanoisi: "No niin..."

Ja tilannekomiikkaa tapahtumaan liittyy tietenkin se, että virskirjan pudottaminen ei tapahdu tarkoituksella, vaan se on vahin-

ko. Virskirjaa kädessään pitelevän pienen sanankuulijan tarkkaavaisuus vain on pitkää puhetta kuunnellessaan herpaantunut ja kirja päässyt valahtamaan käsistä lattialle.

Saattaa tuo sananselittäjäkin olla hiukan turhaantunut nuoren seurakuntansa kanssa. Vähän samaan tapaan kuin lappeenrantalainen opiskelutoverini, joka välillä hankki tienestejä sijaisopettajana. Hänen yhteenvetonsa tuosta työstä oli: "Jos joku joskus joutuu, mutta ku ei koskaan kukkaa mittää, mutta ku kaikki aina vaa "hää, hää, hää"..."

Pyhäjärveläisessä murteessa oli muitakin venäjänkielestä lainattuja sanoja. Esimerkiksi "pitska" tarkoitti tulitikkua, "metla" luutaa ja "pajokka" annosta.

Me lapset myös hoimme sanontaa "hospoti pospoti pomiluijja" – ryssät juoksee ympäri kujaa" lainkaan ymmärtämättä, mistä oli kysymys. Itse asiassahan se tarkoitti kreikkalaiskatolisen pääsiäisjumalanpalveluk-

seen liittyvää kirkon ympäri kiertämistä kulkueena.

Joskus viime vuosituhannen puolella kerroin, kuinka kerran puolenyön aikaan pääkaupungista tullessani vastapäiseltä raiteelta lähti juuri juna Helsinkiin päin. Vasta junan jo lähdettyä seurasi sitä koskeva lähitökuulutus. Siteerasin "Savonmuoan Hilimaa" – "Onks kettään Mikkeliin manijöitä – juna justinsa läksi!". Sillä seurauksella joku sanoi, että olin siteerannut savonmurretta väärin. Seuraavan pakinani päätin sanoihin: "Sattuneesta syystä totean, että en ole savolainen. Olen siitä iloinen. Olen syntynyt Viipurissa. Siitä olen ylpeä!". Keskustelu asiasta ei enää jatkunut.

KARI UUSITALO
Kirjoittaja on
hyvinkääläinen
elokuvaneuvos

Kirjoitus on aiemmin
julkaistu Aamupostissa
30.1.2015

Muistoja Pyhäkylästä

Ensio ja Arvo Näriäinen 1934.

Kotoani Konnitsasta oli 16 kilometriä matkaa kirkolle, joka sijaitsi Pyhäkylässä. Ensimmäinen muistissa oleva käynti Pyhäkylään ajoittuu vuodelle 1934. Vanhempamme toivat veljeni Arvon ja minut valokuvaan kirkolle. Kuvaan meno ei ollut meille kummallekaan miellyttävää. Arvo pelkäsi, että kuvaaminen sattuu ja oli siksi kuvassa jalat haarallaan. Minä puolestani häpesin pitkää kiharaa tukkaani ja halusin siksi pitää lakin päässäni.

Toinen muisto on seuraavalta vuodelta. Asuin silloin koulunkäynnin vuoksi mummolassa Hassinmäellä. Lähdimme mummon ja äijän kanssa hevosella ja reellä joulukirkkoon. Kuljimme aseman rannasta jäätä pitkin kirkolle. Paluumatkalla syntyi hevosmiesten kesken kova kilpa-ajo ja kulkuset kilisivät.

Syksyllä 1942 ja keväällä 1943 olin rippikoulussa, jota pidettiin Alapappilassa. Asuimme Kauko Kuisman kanssa suntio Taljalla. Ripillä olimme Pyhäkylän kansakoulussa, joka toimi väliaikaisena kirkkona. Pappilan rannasta löysimme valoamuksia. Jotkut pojat polttivat niitä.

Kun vuoden 1943 heinäkuussa täytin 16 vuotta, sain seuraavana päivänä määräyksen liittyä Pyhäkylässä oleviin ilmasuojelujoukkoihin, jotka olivat majoitettuna Tenkasen talossa Pähkinärinteellä. Sain heti armeijan puvun ja sotilaslakin sekä kiväärin ja nimityksen sotamieheksi. Tehtävänä oli vartioida metsikössä sijainnutta armeijan varastoa. Sen verran tehtävään valmennettiin, että eräs vanhempi mies pyysi minua ampumaan kiväärillä ison männyn juureen maahan. Sen kun osasin tehdä, olin valmis vartioon yksinani pimeään metsään. Vartiopaikalta oli näkymä Pyhäjärven yli etelään. Rintamalta kuului harvakseltaan ammuntaa ja pimeään aikaan näkyi valonvälähdyksiä.

Eräänä myöhäissyksyn iltana olin polkupyörällä iltalomalla kotona Aijönniemessä. Pyhäkylään palatessa isä toi minut veneellä Kiimajärven yli Hassinmyllylle. Siitä jatkoin sitten yksin valottomalla pyörällä pilkkopimeässä matkaa. Konnitsan ja Alakylän välissä on iso Roppeikonmäki. Sen lähetyillä kerrottiin nähdyn desantteja. Jyrkkää mäkeä ei jaksanut polkea, vaan piti taluttaa pyörää. Minä olin sotilaspuvussa ja ilman asetta. Tässä paikassa pelkäsin.

ENSIO NÄRIÄINEN

PYHÄJÄRVELTÄ EDUSKUNTAAN

Valitse vaaleissa pyhäjärveläisjuuriset ehdokkaat

Pertti Hakanen
Pirkanmaan vaaliipiiri
www.perttihakanen.fi

Antti Kaikkonen
Uudenmaan vaaliipiiri
www.anttikaikkonen.fi

Keskusta

Ilmoituksen maksajat
Pertti Hakanen ja
Antti Kaikkonen.

Tilaa oma Pyhäjärvi -lehti

tai anna ystävälle
ja sukulaiselle
lahjaksi!

Tilaushinta
edelleen vain
30 euroa
vuosikerta

Lehti ilmestyy
joka kuukausi
Soita tilaus
p. 040 730 2622

Muista myös
ilmoittaa
suoraan lehden
toimitukseen
uusi osoitteesi.
Muutokset voi
tehdä myös
nettisivujemme
kautta

Seuraava
Pyhäjärvi-lehti
ilmestyy
huhtikuussa.
Aineistot
toimitukseen
viimeistään
pe 10.4.2015
mennessä, kiitos!

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön uudet adressit saatavana

Adressit 10 euroa kappale
+ postituskulut.
Tilaukset:
Juhani Forsberg
Ryytimaantie 19 A 8
00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899 tai
juhaniforsberg@gmail.com

Pyhäjärvi -tuotteet

* Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki. 136 sivua, runsaasti valokuvia ja muisteluja niin säätiön alkuaikojilta kuin eri paikkakunnilla pidetyistä juhlista ja muista pyhäjärveläisten tapahtumista. Hinta 20 euroa + postikulut.

* Reino O. Kukko ja Kaarle Viika, Vpl. Pyhäjärvi v. 1989 ilmestynyttä kuvateosta edelleen saatavissa. Runsaan kuvamateriaalin lisäksi kirjassa on laaja historiaosuus entisestä koptitajastamme sekä muresanasto selityksineen. Hinta 25 euroa + postikulut.

* Isännänviiri (suunnittelu Kaarle Viika) koko 45x400 cm. Hinta 75 euroa + postikulut

* Vpl. Pyhäjärvi pöytästandaari (suunnittelu Kaarle Viika) 42 euroa + postikulut.

Tilaukset:
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Vpl. Pyhäjärvi -tuotteita edullisesti lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki nyt vaakunapaita, jota saatavana jälleen kaikissa pohjaväreissä valkoinen, helmenharmaa ja musta. Tuote, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita, sopii esim. lahjaksi ja asuksesi tuleville kotiseutumatkoiille, vaikka koko ryhmälle. Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, mutta helmenharmaissa vain pyöreäaukkoisena. Koot S, M, L, XL hinta 15 e/kpl ja isommat koot XXL ja XXXL 20 e/kpl. Dokumenttielokuva Muistojen järvi on kuvattu vuosina 1939-44 Pyhäjärvellä. DVD:n hinta 20 e/kpl, tuotetta jäljellä muutamia kappaleita, mukana liuskan seloste elokuvasta. Seuran 50-vuotishistoriikki (2007) tarjoushintaan 10 eur/kpl.

Postitettaessa lähetysiin lisätään postituskulut. Tilaukset ja tiedustelut toistaiseksi ainoastaan Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisako@gmail.com (huom. muuttunut sähköpostiosoite)

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

TAPAHTUMAKALENTERI

Tampereen Seudun VPL Pyhäjärvikerhon tarinatuokio on keskiviikkona 1. päivänä huhtikuuta 2015 klo 13.30 Koulukatu 12, Tampere. Kevätretkelle voi ilmoittautua. Kerho tekee retken taidekaupunki Mänttä-Vilppulaan lauantaina 16.5.2015. Lähtö Keskustorin Vanhalta kirkolta klo 9 ja paluu Tampereelle klo 17.-18. Retken hinta on 50 euroa hengeltä, sisältäen opastetun tutustumisen Serlachius-museo Gustafiin, jossa tervetuliaiskahvi. Käynti Mäntän kirkossa ja lounas Mäntän Klubilla, sekä kierros Gösta-museossa Joenniemiessä. Lisätietoja retkestä antaa Ritva Liski puh. 040-7071 391. Tässä huhtikuun tarinatuokiossa on vieraanamme kansanedustajaehdokas Pertti Hakanen (kesk.) Sastamalasta. Pertin juuret ovat Pyhäkylässä. - Tervetuloa kuulemaan ja esittämään kysymyksiä!

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon huhtikuun kokous pidetään torstaina 9.4.2015 klo 13 alkaen Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17. Lahti. Suunnitellaan syyskauden toimintaa. - Tervetuloa!

Vpl Pyhäjärvi-seura ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään su 12.4.klo 13 Karjala-talolla Laatokkosalissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kahvitarjoilun jälkeen Kauko Hinkkanen esittelee Orolan, Larjalan ja Ivaskansaaren kylät. Lisäksi arpajaiset, joihin toivotaan arpajaisvoittoja tuotavaksi. Kokouksesta on ilmoitettu Jäsentiedotteessa helmikuussa 2015 sekä kotisivuilla www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarviseura. Lämpimästi tervetuloa kaikki seuran jäsenet sekä kaikki pyhäjärveläisjuuriset ja heidän ystävänsä! -Vpl Pyhäjärvi-seura ry:n hallitus

Suvannon seudun sukututkimuspiiri la 18.4. klo 13.-15. Karjala-talolla Helsingissä. Julkistetaan kirja Suvannon seutu 1917-1921, elämää ja ihmiskohtaloita.

Vpl. Pyhäkylä-Seura pitää yleisen kokouksen Kiikassa Kinnalan Koukulla lauantaina 25.4.2015 klo 12.00. Aloitamme ruokailulla. Ohjelmassa virtuaalimatka Karjalaan, muistellaan vanhoja loruja, arpajaiset ja seurustelua. Kauko Hinkkanen esittelee uuden kirjan Suvannon seutu 1917-1921, Elämää ja ihmiskohtaloita. Kirjaa on myynnissä 40 euroa kappale. Kaikki olette tervetulleita. Ilmoitathan tulostasi 20.4. mennessä Seija Jokiselle puh. 040 8355820 tai sähköpostilla seija.jokinen@netti.fi.

Vernitsoisten tapaaminen Helluntaina 24.5. 2015 klo 12 Kauppilan matkailutilalla Ikaalisissa. Hyvän ruuan ääressä muistellaan vanhoja vernitsoisia. Ota valokuvia mukaasi, aina voi olla joku joka saattaa tunnistaa kuvassa esiintyviä henkilöitä. Siirretään kylän vanhaa tietoa nuoremille ja opitaan yhdessä tuntemaan kylän elämää. Ilmoittautumiset 12.4.2015 mennessä Lea Jokinen lea.jokinen@ippnet.fi tai puh. 040 7342865. Matkailutilalla on myös majoituspalvelua. - Tervetuloa

Montruan, Pöhlölän ja Kalamajan jakokunnan vuosikokous pidetään Kinnalan Koukulla os. Haapaniementie 21 Sastamala 08.08.2015 alkaen klo 12.00. Tarkemmat tiedot kesäkuun lehdessä. - Toimikunta.

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/
vplpyhajarvisaatio

VPL.PYHÄJÄRVI-
SÄÄTIÖ

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622
marjo.ristila-toikka@
kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Pertti
Hakanen, Pirjo Kiiala, Kirs-
ti Naskali, Esko Pulakka,
Markku Pärssinen ja Marjo
Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus
lyhentää ja muokata
lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 30 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja
osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja
Rautasemantie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Botnia-Print Oy
Kokkola